

Sprawozdanie
o wypłacalności i kondycji finansowej
Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych
„CUPRUM”

na dzień 31 grudnia 2019

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
PODSUMOWANIE	3
WSTĘP	10
A. Działalność i wyniki operacyjne	11
A.1. Działalność.....	11
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej.....	14
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	15
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności.....	17
A.5. Wszelkie inne informacje	18
B. System zarządzania	19
B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	19
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	25
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności.....	26
B.4. System kontroli wewnętrznej.....	31
B.4.1. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej.....	31
B.4.2. Procedury kontroli wewnętrznej.....	32
B.4.3. Wdrożenie funkcji zgodności z przepisami	33
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego	34
B.6. Funkcja aktuarialna	35
B.7. Outsourcing	36
B.8. Wszelkie inne informacje	37
C. Profil ryzyka	38
C.1. Ryzyko aktuarialne	40
C.2. Ryzyko rynkowe.....	41
C.3. Ryzyko kredytowe	43
C.4. Ryzyko płynności	45
C.5. Ryzyko operacyjne.....	46
C.6. Pozostałe istotne ryzyka	47
C.7. Wszelkie inne informacje	49
D. Wycena do celów wypłacalności	51
D.1. Aktywa	52
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	56
D.3. Inne zobowiązania	59
D.4. Alternatywne metody wyceny	62
D.5. Wszelkie inne informacje	62
E. Zarządzanie kapitałem	63
E.1. Środki własne.....	63
E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	67
E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	68
E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.....	69
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	69
E.6. Wszelkie inne informacje	69

PODSUMOWANIE

Podsumowanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” w Lubinie

Działalność

- **TUW-CUPRUM w Lubinie wraz z członkami Towarzystwa i na ich rzecz konstruuje ochronę ubezpieczeniową zapewniając jej właściwy zakres i racjonalną strukturę kosztów z wykorzystaniem idei wzajemności ubezpieczeniowej.**
- **TUW-CUPRUM należy do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź. Głównym udziałowcem Towarzystwa jest KGHM Polska Miedź S.A., która posiada 96,82% imiennych udziałów w kapitale zakładowym.**
- **Przestrzenny wymiar działalności - terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**
- **Linie biznesowe, w których TUW-CUPRUM prowadzi działalność:**
 - 2 ubezpieczenie na wypadek utraty dochodu,
 - 6 ubezpieczenie morskie, lotnicze i transportowe,
 - 7 ubezpieczenie ogniowe i pozostałych szkód rzeczowych,
 - 8 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej.
- **Istotne zdarzenia gospodarcze, które miały miejsce w 2019 r. i wywarły wpływ na Towarzystwo:**
 - wypłata odszkodowań za uszkodzone mienie pod ziemią w wyniku tąpnięć w wysokości 15.146 tys. zł,
 - zwiększenie wyniku technicznego Towarzystwa o 1.547 tys. zł z tytułu spadku rezerwy na wyrównanie szkodowości do poziomu 536 tys. zł (31.12.2019 r.),
 - wzrost lokat finansowych o 1.319 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego (konsekwencja m.in. wzrostu składki przypisanej brutto o 8.944 tys. zł w relacji do 2018 roku),
 - wzrost składki przypisanej brutto z 55.126 tys. zł (31.12.2018 r.) do 64.070 tys. zł (31.12.2019 r.) wynikający przede wszystkim z:
 - dwukrotnego podwyższenia stawki taryfowej za ryzyko tąpnięcia w ubezpieczeniu mienia pod ziemią,
 - podwyższenia sum ubezpieczenia (konsekwencja wzrostu wartości majątku ubezpieczających się w ramach ZWC PM oraz ZWC LP),
 - wprowadzenie limitu odpowiedzialności w wysokości 25 mln zł za szkody tąpniowe w ubezpieczeniu mienia pod ziemią (limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla poszczególnych Ubezpieczonych).
- **Wyniki z działalności ubezpieczeniowej (stan na 31.12.2019 r.):**
 - nadwyżka bilansowa: 6.192 tys. zł,
 - zwroty składki: 27.108 tys. zł,
 - wynik techniczny: 5.509 tys. zł,
 - kapitały własne: 68.884 tys. zł,
 - lokaty: 112.565 tys. zł,
 - składka przypisana brutto: 64.070 tys. zł,
 - wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto: 26.516 tys. zł,
 - koszty działalności ubezpieczeniowej w relacji do składki przypisanej brutto: 7,6%.
- **Wyniki działalności lokacyjnej (2019 r.):**
 - podstawowe pozycje w strukturze lokat – obligacje Skarbu Państwa (71,5%), lokaty bankowe (25,9%),

- przychody z działalności lokacyjnej: 2.398 tys. zł (rentowność rzędu 2,1%),
- koszty działalności lokacyjnej: 248 tys. zł.

Porównując rok 2019 do okresu poprzedniego (2018 r.) nie odnotowano istotnych zmian, z wyjątkiem wyniku technicznego. Jego istotny wzrost był przede wszystkim konsekwencją realizacji planowanego częściowego zatrzymywania zwrotu składek na poczet podwyższania kapitałów Towarzystwa.

System zarządzania

▪ **Ogólne informacje o systemie zarządzania**

- Władze Towarzystwa: Walne Zgromadzenie Członków, Rada Nadzorcza, Zarząd.
- Komitety funkcjonujące w ramach T UW-CUPRUM: Komitet Audytu, Komitet Zarządzania Ryzykiem, Komitet Inwestycyjny.
- Komitet Audytu pełni funkcje konsultacyjno-doradcze na rzecz Rady Nadzorczej (RN), a także wspiera RN w wykonywaniu jej statutowych obowiązków o charakterze kontrolno-nadzorczym.
- Komitet Zarządzania Ryzykiem wspiera działania funkcji zarządzania ryzykiem oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi ryzykami.
- Komitet Inwestycyjny wspiera procesy decyzyjne w zakresie lokowania wolnych środków finansowych.
- Zasady kształtowania polityki wynagradzania w T UW CUPRUM:
 - ✓ motywacyjność (wspieranie realizacji strategii biznesowej Towarzystwa),
 - ✓ adekwatność (kształtowanie wynagrodzeń stosownie do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracowników),
 - ✓ jawność (powszechny dostęp pracowników do reguł systemu wynagradzania),
 - ✓ transparentność (przejrzystość i czytelność obowiązujących przesłanek wynagradzania).

Zasady kształtowania polityki wynagradzania nie zachęcają do podejmowania nadmiernego ryzyka.

▪ **Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji w odniesieniu do członków Zarządu określa *Procedura naboru do organów T UW-CUPRUM*, natomiast w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego, aktuarialnej, zgodności z przepisami) stosowane *Zasady outsourcingu w T UW-CUPRUM* (ze względu na outsourcing ww. kluczowych funkcji). Regulacje te gwarantują właściwy dobór kadr i kompetentne zarządzanie Towarzystwem.**

▪ **System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności**

- System zarządzania ryzykiem polega na systematycznym identyfikowaniu, kategoryzowaniu i optymalizowaniu wszystkich grup ryzyka, na które jest lub może być narażone Towarzystwo.
- Wszyscy pracownicy Towarzystwa są świadomi głównych zasad, które zostały zawarte w „Strategii Zarządzania Ryzykiem” i znają ich wpływ na swoje indywidualne obszary odpowiedzialności. W strukturze zarządzania ryzykiem szczególną rolę odgrywa: Zarząd (w szczególności Członek Zarządu nadzorujący obszar zarządzania ryzykiem), Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem oraz pierwsza linia obrony (obsługa klienta, likwidacja szkód, underwriting, finanse).
- Osoby zarządzające poszczególnymi ryzykami oraz odpowiednimi obszarami Towarzystwa odpowiedzialne są za: bieżące zarządzanie określonym ryzykiem,

postępowanie zgodne z określonymi procedurami procesu zarządzania ryzykiem, identyfikację i pomiar ryzyka, reagowanie na zmiany w poziomie ryzyka, kontrolę i monitorowanie ryzyka oraz raportowanie.

- Obligatoryjny zakres zarządzanych ryzyk obejmuje ryzyka: zarządzania polityką akceptacyjną i taryfikacyjną, tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zarządzania aktywami i pasywami, działalności lokacyjnej, zarządzania płynnością i ryzykiem koncentracji, operacyjne, związane z reasekuracją i innymi technikami ograniczenia ryzyka, strategiczne oraz utraty reputacji.
- W ramach systemu zarządzania ryzykiem Towarzystwo wdrożyło proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA).
- Kluczowe elementy procesu ORSA obejmują:
 - ✓ identyfikację i kwantyfikację ryzyk, na które Towarzystwo jest lub może być narażone w całym okresie planowania działalności,
 - ✓ ocenę ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym,
 - ✓ ocenę wymogów odnoszących się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
 - ✓ ocenę stopnia odchylenia profilu ryzyka Towarzystwa od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej,
 - ✓ przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - ✓ weryfikację i w razie potrzeby aktualizację dokumentacji dotyczącej systemu zarządzania.

Zasady własnej oceny ryzyka i wypłacalności są poddawane regularnemu przeglądowi.

▪ System kontroli wewnętrznej

- System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje:
 - ✓ samokontrolę prawidłowości wykonywania własnej pracy przez wszystkich pracowników,
 - ✓ pionową kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach nadzoru przez dyrektorów komórek organizacyjnych,
 - ✓ poziomą kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach wykonywanych czynności przez osoby pełniące funkcje kluczowe w systemie zarządzania,
 - ✓ kontrolę instytucjonalną wykonywaną przez pracownika, który piastuje funkcje kontroli wewnętrznej.
- Systemu kontroli wewnętrznej ma na celu ocenę działalności Towarzystwa w zakresie: sprawności organizacyjnej, celowości, gospodarności, rzetelności i legalności.
- Prowadzone w Towarzystwie czynności kontroli wewnętrznej obejmują: kontrolę wstępną, kontrolę bieżącą i kontrolę następczą.
- Realizacja kluczowych procedur systemu kontroli wewnętrznej jest sformalizowana. W TUW-CUPRUM obowiązuje Karta Obiegu i Kontroli Dokumentów dla wszystkich rodzajów operacji ubezpieczeniowych i finansowych, regulująca zasady weryfikacji, akceptacji i zatwierdzania poszczególnych dokumentów potwierdzających te operacje.
- Funkcja zgodności z przepisami jest wykonywana przez podmiot zewnętrzny, który realizuje ją w aspekcie retrospektywnym (analiza aktualnego stanu prawnego, orzecznictwa, rozstrzygnięć i stanowisk nadzoru /soft law/, doktryny prawa) i prospektywnym (analiza planowanych zmian, projektów aktów prawnych), w tym również w odniesieniu do wewnętrznych regulacji Towarzystwa (np. analiza statutu,

regulaminów, ogólnych warunków ubezpieczeń itp. obowiązujących regulacji i projektowanych w nich zmian).

- Funkcja audytu wewnętrznego jest realizowana w formie outsourcingu. Cel, zakres, uprawnienia i odpowiedzialność tej funkcji określa Karta Audytu Wewnętrznego. Zgodnie z jej zapisami audytor jest upoważniony do przeprowadzania audytu wewnętrznego we wszystkich obszarach działania Towarzystwa oraz żądania wszelkich dokumentów, materiałów i innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego. Za priorytetowe działania audytu wewnętrznego przyjmuje się obszary o najwyższych wskaźnikach ryzyka dla zidentyfikowanych obiektów audytu.
- Funkcja aktuarialna jest pełniona przez podmiot zewnętrzny. Zadania funkcji aktuarialnej obejmują m. in: koordynowanie i nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji z uwzględnieniem poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego.
- Towarzystwo korzysta z usług zewnętrznych (outsourcing) w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, aktuarialna, zgodności z przepisami, audytu wewnętrznego), co wynika ze skali, charakteru i złożoności prowadzonej działalności.

W 2019 roku nie wystąpiły istotne zmiany w porównaniu do roku 2018.

Profil ryzyka

▪ Apetyt na ryzyko

- Towarzystwo wyznacza apetyt na ryzyko dla ryzyk ujętych w formule standardowej (ryzyka: rynkowego, niewykonania zobowiązania kontrahenta, aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie, aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych, aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie, operacyjnego, wartości niematerialnych i prawnych). Apetyt ten jest wyrażany ilościowo określając wpływ danego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności.
- TUW-CUPRUM określa apetyt na ryzyko dla ryzyk nieujętych w formule standardowej (ryzyka: płynności, utraty reputacji, strategicznego). Apetyt ten jest wyrażany jakościowo.

a. Ryzyko aktuarialne

- W Towarzystwie koncentracja ryzyka aktuarialnego dotyczy głównie ryzyka pożaru, w którym maksymalna suma ubezpieczenia kształtuje się na poziomie 630 mln zł. Za ryzyka rozproszone uznaje się ryzyka powodzi i huraganu. Ponadto, TUW-CUPRUM nie odnotowało koncentracji ryzyka nieprawidłowej wyceny składki ubezpieczeniowej, co wynika z obowiązujących regulacji i zasad funkcjonowania poszczególnych Związków Wzajemności Członkowskiej (ZWC).
- Kluczowe ryzyka aktuarialne – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiążą się ze wzrostem szkodowości, a tym samym zobowiązań Towarzystwa.
- Towarzystwo zakłada, że ryzyko aktuarialne do 2024 roku (horyzont aktualnej Strategii TUW-CUPRUM) będzie umiarkowane i w miarę stabilne.

b. Ryzyko rynkowe

- Koncentracja ryzyka rynkowego wiąże się wyłącznie z ryzykiem wzrostu stóp procentowych.

- Kluczowe ryzyko rynkowe – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiąże się z możliwością (ryzykiem) wzrostu stóp procentowych, prowadzącą do spadku wartości środków własnych Towarzystwa o 1,5 mln zł.
- Towarzystwo klasyfikuje ryzyka wchodzące w skład ryzyka rynkowego do grupy ryzyk o niskim poziomie, z wyjątkiem ryzyka stopy procentowej.

c. Ryzyko kredytowe

- Ryzyko koncentracji dla ryzyka kredytowego jest na średnim poziomie. Wymóg kapitałowy dla tego ryzyka na 31 grudnia 2019 roku wynosił 2,3 mln zł. Ryzyko to jest generowane przez lokaty bankowe.
- Kluczowe ryzyko kredytowe – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – łączy się z możliwością nieuregulowania zobowiązań przez jednego z reasekuratorów Towarzystwa, co w przypadku materializacji jednej z możliwych maksymalnych szkód prowadzi do spadku wartości środków własnych o 19,4 mln zł.
- TUW-CUPRUM uznaje ryzyko kredytowe jako ryzyko o niskim poziomie.

d. Ryzyko płynności

- Towarzystwo nie identyfikuje koncentracji ryzyka płynności ze względu na dywersyfikację kontrahentów, lokowanie środków finansowych w płynne instrumenty finansowe oraz zapisy w umowach związków wzajemności członkowskiej.
- Towarzystwo ocenia zarówno obecny jak i przewidywany poziom ryzyka płynności jako niski.

e. Ryzyko operacyjne

- Towarzystwo nie identyfikuje koncentracji ryzyka operacyjnego ze względu na istniejące procedury, nieskomplikowane procesy w jednooddziałowej strukturze TUW-CUPRUM oraz dobrze zorganizowany system kontroli wewnętrznej.
- Kluczowe ryzyko operacyjne – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiąże się ze zniszczeniem siedziby Towarzystwa. Materializacja tego ryzyka nie będzie miała istotnego wpływu na wartość aktywów TUW-CUPRUM ze względu na posiadane ubezpieczenie, a ponadto może jedynie utrudnić a nie uniemożliwić kontynuowanie działalności.

f. Pozostałe istotne ryzyka

- Pozostałe ryzyka, istotne z punktu widzenia Towarzystwa, to ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji.
- TUW-CUPRUM nie identyfikuje koncentracji ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.
- W ocenie Towarzystwa ryzyko strategiczne ma średni poziom istotności. TUW-CUPRUM posiada, aktualizuje i realizuje przyjętą strategię i nie spodziewa się znaczących zmian w otoczeniu, które istotnie wpłynęłyby na jej implementację.
- TUW-CUPRUM ocenia ryzyko reputacji jako niskie (skuteczne działania zapobiegawcze i osłonowe).

W 2019 roku nie wystąpiły istotne zmiany w porównaniu do roku 2018.

Wycena do celów wypłacalności

▪ **Wycena aktywów i zobowiązań**

- Towarzystwo wycenia aktywa dla celów wypłacalności oraz zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w wartości godziwej przy założeniu kontynuacji działalności.
 - Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest ich wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.
 - W sytuacji, gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań na podstawie kryteriów odnoszących się do aktywnych rynków, które są określone w międzynarodowych standardach rachunkowości przyjętych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, dokonując korekt odzwierciedlających różnice.
 - Jeżeli zastosowanie podstawowej metody wyceny (wg cen rynkowych) nie jest możliwe, stosowane są metody alternatywne, takie jak: podejście rynkowe, podejście dochodowe oraz podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów.
- **Aktywa**
 - Aktywa według zasad Wypłacalności II (31.12.2019 r.): 116.017 tys. zł
 - Aktywa według PSR z uwzględnieniem udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (31.12.2019 r.): 121.338 tys. zł
 - W okresie sprawozdawczym Towarzystwo nie stosowało zmian w podstawach uznawania, wyceny lub szacunkach istotnych aktywów w porównaniu do zasad roku poprzedniego.
 - Towarzystwo nie identyfikuje istotnych aktywów, dla których istnieje potrzeba ustalenia założeń i oceny co do przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania.
 - **Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe**
 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności (Wypłacalność II) (31.12.2019 r.): 14.656 tys. zł brutto.
 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) (31.12.2019 r.): 19.624 tys. zł.
 - **Inne zobowiązania**
 - Inne zobowiązania według zasad Wypłacalności II (31.12.2019 r.): 32.032 tys. zł
 - Inne zobowiązania według PSR (31.12.2019 r.): 32.830 tys. zł
 - Towarzystwo nie identyfikuje istotnych zobowiązań, dla których istnieje potrzeba ustalenia założeń i oceny co do przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania.

W 2019 roku nie wystąpiły istotne zmiany w porównaniu do roku 2018.

Zarządzanie kapitałem

- Środki własne (31.12.2019 r.)
 - Kapitał założycielski: 21.878 tys. zł (kategoria I).
 - Rezerwa uzgodnieniowa: 46.529 tys. zł (kategoria I).

- Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego: 922 tys. zł (kategoria III).
 - Środki własne dopuszczone na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wyplacalności (SCR): 69.329 tys. zł,
 - Środki własne dopuszczone na pokrycie Minimalnego Wymogu Kapitałowego (MCR): 68.407 tys. zł.
- Kapitałowy wymóg wypłacalności (31.12.2019 r.): 35.310 tys. zł.
 - Minimalny wymóg kapitałowy (31.12.2019 r.): 15.768 tys. zł.
 - Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR: 196%
 - Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR: 434%

W 2019 roku wystąpiły istotne zmiany w porównaniu do roku 2018.

Wartość środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na koniec 2019 r. uległa istotnym zmianom w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2018 roku. Odnotowano wzrost rezerwy uzgodnieniowej o 5.387 tys. zł oraz kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku o 382 tys. zł.

Wyniki przeprowadzonej, wieloaspektowej analizy wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa (2019 r.) roszą prawidłowy jego rozwój, nie wskazując na żadne fakty ani okoliczności, które sygnalizowałyby zagrożenie kontynuowania działalności.

WSTĘP

TUW-CUPRUM w Lubinie wraz z członkami Towarzystwa i na ich rzecz konstruuje ochronę ubezpieczeniową zapewniając jej właściwy zakres i racjonalną strukturę kosztów. Beneficjenci, a zarazem współtwórcy tych usług wchodzi w dwa, różne stosunki, tj. członkostwa w Towarzystwie oraz ubezpieczenia. Umowa ubezpieczenia wzajemnego nie przenosi ryzyka na Towarzystwo, gdyż zatrzymuje je na poziomie wspólnoty ubezpieczeniowej. Stanowi to podstawę do częściowych zwrotów składek i/lub ich obniżenia w następnych okresach, bądź wiąże się z koniecznością uiszczenia określonych dopłat, z wyjątkiem sytuacji, w której związek wzajemności członkowskiej (ZWC) decyduje się na ograniczenie świadczeń, co wyklucza jego udział w pokrywaniu straty w technicznym rachunku ubezpieczeń przez dopłaty do składek. Ostateczna cena cedowanego ryzyka zależy od poziomu szkodowości we wspólnocie, skali kosztów prowadzenia wspólnoty oraz wyników finansowych ewentualnych cesji reasekuracyjnych. W określonym profilu działalności (ubezpieczenia wzajemne) wyraźnie widać, że łączy on w sobie cechy ubezpieczenia, przenosząc część skutków ewentualnych zagrożeń z jednostki na wspólnotę, i samoubezpieczenia, alokując część ryzyka własnego i obcego na ubezpieczonym, członku towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Kompozycji tej sprzyja jednorodność aktywności gospodarczej w ramach funkcjonujących związków wzajemności członkowskiej. Współtworzące je podmioty mają ten sam lub podobny profil działalności, a tym samym towarzyszą im identyczne kategorie ryzyk, co przekłada się na możliwość opracowywania wspólnych i dostosowanych do indywidualnych potrzeb programów ubezpieczeniowych. Ponadto, zintegrowanie funkcji usługobiorcy i właściciela, wsparte transparentnymi zasadami działalności TUW-CUPRUM, doskonale harmonizuje z potrzebą prowadzenia wspólnej polityki ubezpieczeniowej. Jej autorzy (Towarzystwo i jego Członkowie) są gwarancją wysokiej jakości świadczonych usług, co ma fundamentalne znaczenie, gdyż sfera aktywności grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. i PGL Lasy Państwowe wymaga niestandardowego spojrzenia na ich potrzeby. Permanentna i wspólna identyfikacja oczekiwań członków Towarzystwa sprawia, że jego oferta jest zawsze dostosowana do wymagań klientów.

Niniejsze sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej za 2019 rok sporządzono spełniając zapisy art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1844 z późn. zm.).

A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE

A.1. DZIAŁALNOŚĆ

Nazwa i forma prawna zakładu

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych pod nazwą Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM”, w skrócie „TUW-CUPRUM”, a na potrzeby niniejszego sprawozdania również „Towarzystwo”. Siedzibą TUW-CUPRUM jest miasto Lubin (59-301 Lubin, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 82).

Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad Towarzystwem

Komisja Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
Tel: Centrala: (48) 22 262-50-00; Infolinia: (48) 22 262-58-00

Adres korespondencyjny:

ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
skr. poczt. nr 419

Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe biegłego rewidenta TUW-CUPRUM

Zbigniew Telega
PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
ul. Orzycka 6 lok.1B
02-695 Warszawa

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety udziałów Towarzystwa

Udziałowcami TUW-CUPRUM według stanu na 31 grudnia 2019 r. są: KGHM Polska Miedź S.A., PeBeKa S.A., MERCUS Logistyka Sp. z o.o., INTERFERIE S.A., KGHM ZANAM S.A., INOVA – Centrum Innowacji Technicznych Sp. z o.o. (tab. 1). Podmioty te należą do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Tabela 1. Członkowie - udziałowcy TUW-CUPRUM. Stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Wyszczególnienie	Posiadane udziały	
	Wartość w zł	struktura
KGHM Polska Miedź S.A. ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, 59-301 Lubin	21.180.800	96,82%
Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń PeBeKa S.A. ul. M. Skłodowskiej-Curie 76, 59-301 Lubin	362.300	1,66%
MERCUS Logistyka Sp. z o.o. ul. Kopalniana 11, 59-101 Polkowice	111.500	0,51%
INTERFERIE S.A. ul. Rycerska 24, 59-220 Legnica	111.500	0,51%
KGHM ZANAM S.A. ul. Kopalniana 7, 59-100 Polkowice	55.700	0,25%
INOVA – Centrum Innowacji Technicznych Sp. z o.o. ul. M. Skłodowskiej-Curie 183, 59-301 Lubin	55.700	0,25%
Razem	21.877.500	100,0%

Informacje na temat pozycji zakładu w prawnej strukturze grupy

TUW-CUPRUM należy do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź. Głównym udziałowcem Towarzystwa jest KGHM Polska Miedź S.A., która posiada 96,82% imiennych udziałów w kapitale zakładowym (tab. 1). Nie występują udziały uprzywilejowane.

Rysunek 1. Uproszczona struktura Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź

KGHM Polska Miedź S.A.			
KGHM TFI	100%	CBJ Sp. z o.o.	100%
KGHM VI FIZAN	100%	INOVA Sp. z o.o.	100%
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o.	100%	BIPROMET S.A.	100%
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. S.K.A.	100%	POL-MIEDŹ-TRANS Sp. z o.o.	100%
INTERFERIE S.A.	70%	PMT Linie Kolejowe Sp. z o.o.	100%
Interferie Medical SPA Sp. z o.o.	90%	KGHM ZANAM S.A.	100%
KGHM VII FIZAN	100%	OOO ZANAM VOSTOCK	100%
Cuprum Development Sp. z o.o.	100%	PeBeKa S.A.	100%
Polska Grupa Uzdrawisk Sp. z o.o.	100%	PeBeKa Canada Inc.	100%
Uzdrowisko Polczyn S.A. – Grupa PGU	100%	„Energetyka” Sp. z o.o.	100%
Uzdrowiska Kłodzkie– Grupa PGU S.A.	100%	WPEC w Legnicy S.A.	100%
Staropolanka Spółka z o.o. w likwidacji	100%	KGHM Metraco S.A.	100%
Uzdrowisko Świeradów– Czerniawa Sp. z o.o – Grupa PGU	99%	Centrozłom Wrocław S.A.	100%
Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. – Grupa PGU	99%	Walcownia Metali Nieżelaznych “Łabędy” S.A.	85%
NANO CARBON Sp. z o.o. w likwidacji ¹	49%	Future 1 Sp. z o.o.	100%
		KGHM Kupfer AG	100%
		Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.	100%
		KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO. LTD.	100%
		KGHM CUPRUM Sp. z o.o. - CBR	100%
		Zagłębie Lubin S.A.	100%
		„MCZ” S.A.	100%
		Cuprum Nieruchomości sp. z o.o.	100%
		TUW-CUPRUM ²	100%
		Future 2 Sp. z o.o.	100%
		Future 3 Sp. z o.o.	100%
		Future 4 Sp. z o.o.	100%
		Future 5 Sp. z o.o.	100%
		Future 6 Sp. z o.o.	100%
		Future 7 Sp. z o.o.	100%
		MERCUS Logistyka sp. z o.o.	100%
		PHU “Lubinpex” Sp. z o.o.	100%
		NITROERG S.A.	87%
		NITROERG SERWIS Sp. z o.o.	87%

Legenda:

¹ – Wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności,

² – Jednostka zależna niepodlegająca konsolidacji

Lokaty finansowe Towarzystwa nie obejmują udziałów i akcji w innych podmiotach (brak jednostek powiązanych).

Istotne linie biznesowe Towarzystwa oraz istotne obszary geograficzne, na których T UW-CUPRUM prowadzi działalność

Przedmiotem działalności Towarzystwa – zgodnie ze Statutem – jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczeń określonych w Dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r.

Przestrzenny wymiar działalności T UW-CUPRUM określa wydane zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej z dnia 7 maja 1994 roku i jest nim terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Towarzystwo dokonuje podziału całej działalności na następujące linie biznesowe (stan na 31.12.2019 r.):

- 2 ubezpieczenie na wypadek utraty dochodu – ubezpieczenie grupowe następstw nieszczęśliwych wypadków (grupa 1 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), ubezpieczenie grupowe oraz indywidualne chorób i wypadków (grupa 2 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej),
- 6 ubezpieczenie morskie, lotnicze i transportowe – ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym oraz ubezpieczenie mienia w transporcie międzynarodowym (grupa 7 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej),
- 7 ubezpieczenie ogniowe i pozostałych szkód rzeczowych – ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych, ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego (grupa 8 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, ubezpieczenie mienia od dewastacji, ubezpieczenie zwierząt od padnięcia i uboju z konieczności (grupa 9 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej),
- 8 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej deliktowej i odpowiedzialności cywilnej kontraktowej, ubezpieczenia obowiązkowe OC (grupa 13 wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).

Wszelkie istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym (2019 r.) i które wywarły istotny wpływ na Towarzystwo

- Wyplata odszkodowań za uszkodzone mienie pod ziemią w wyniku tąpnięć w wysokości 15.146 tys. zł.
- Zwiększenie wyniku technicznego Towarzystwa o 1.547 tys. zł z tytułu spadku rezerwy na wyrównanie szkodowości do poziomu 536 tys. zł (31.12.2019 r.).
- Wzrost lokat finansowych o 1.319 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego (konsekwencja m.in. wzrostu składki przypisanej brutto o 8.944 tys. zł w relacji do 2018 r.).
- Wzrost składki przypisanej brutto z 55.126 tys. zł (31.12.2018 r.) do 64.070 tys. zł (31.12.2019 r.) wynikający przede wszystkim z:
 - dwukrotnego podwyższenia stawki taryfowej za ryzyko tąpnięcia w ubezpieczeniu mienia pod ziemią,
 - podwyższenia sum ubezpieczenia (konsekwencja wzrostu wartości majątku ubezpieczających się w ramach ZWC PM oraz ZWC LP).
- Wprowadzenie limitu odpowiedzialności w wysokości 25 mln zł za szkody tąpniowe w ubezpieczeniu mienia pod ziemią (limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla poszczególnych Ubezpieczonych).

A.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Jakościowe i ilościowe informacje na temat wyników z działalności ubezpieczeniowej, zarówno na poziomie zagregowanym jak i w podziale na istotne linie biznesowe oraz obszary geograficzne, na których Towarzystwo prowadziło działalność w okresie sprawozdawczym (2019 r.), wraz z porównaniem tych danych z danymi z poprzedniego okresu sprawozdawczego (2018 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych TUV-CUPRUM

W 2019 roku TUV-CUPRUM:

- wypracowało nadwyżkę bilansową w kwocie 6.192 tys. zł (poprzedni okres sprawozdawczy: 3.539 tys. zł),
- dokonało zwrotu składki w wysokości 27.108 tys. zł (poprzedni okres sprawozdawczy: 29.870 tys. zł),
- uzyskało wynik techniczny na poziomie 5.509 tys. zł (poprzedni okres sprawozdawczy: 2.320 tys. zł),
- zwiększyło kapitały własne z 62.328 tys. zł (31.12.2018 r.) do 68.884 tys. zł (31.12.2019 r.) przy wzroście kapitału zapasowego z 36.897 tys. zł (31.12.2018 r.) do 40.297 tys. zł (31.12.2019 r.) i zachowaniu na tym samym poziomie kapitału zakładowego (21.878 tys. zł – stan na 31.12.2018 r. i 31.12.2019 r.),
- podwyższyło wartość lokat z 111.246 tys. zł (31.12.2018 r.) do 112.565 tys. zł (31.12.2019 r.), tj. o 1.319 tys. zł,
- zachowało właściwy poziom należności (5.404 tys. zł; stan na 31.12.2019 r.), które stanowiły 4,49% wartości aktywów i w przeważającej części obejmowały prawidłowe rozliczenia z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (należności przeterminowane do 30 dni stanowiły jedynie 0,25% należności z tyt. ubezpieczeń bezpośrednich),
- utrzymało właściwy poziom zobowiązań (28.774 tys. zł; stan na 31.12.2019 r.), które stanowiły 23,90% wartości pasywów i w całości dotyczyły prawidłowych i terminowych rozliczeń z ubezpieczającymi, reasekuratorami oraz budżetem,
- zarejestrowało wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej w stosunku do roku poprzedniego o 216 tys. zł.

Tabela 2. Zestawienie składek przypisanych brutto według polskich standardów rachunkowości oraz linii biznesowych w 2019 r. na tle 2018 r.

Linie biznesowe	Składki przypisane brutto			
	tys. zł		%	
	2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
2	958	923	1,74	1,44
6	3.213	3.450	5,83	5,39
7	46.251	54.148	83,90	84,51
8	4.704	5.549	8,53	8,66
Razem:	55 126	64.070	100,00	100,00

W 2019 roku składka przypisana brutto ukształtowała się na poziomie 64.070 tys. zł i była wyższa o 8.944 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego (wskaźnik dynamiki $^{2019}/_{2018}$ – 116,2%). Zmiana ta była przede wszystkim pochodną odchyień w trzech liniach biznesowych:

- 6 – ubezpieczenia przedmiotów w transporcie (wzrost o 237 tys. zł wynikający ze wzrostu cen miedzi i zwiększonych sum ubezpieczenia),
 - 7 – ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych (wzrost o 7.897 tys. zł w związku z przyrostem wartości mienia zgłoszonego do ubezpieczenia i podniesienia taryf dla ubezpieczenia mienia pod ziemią za ryzyka tąpaniowe),
 - 8 – ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (wzrost o 845 tys. zł, wynikający z podwyższenia sum gwarancyjnych),
- a także niewielkich fluktuacji w pozostałych liniach biznesowych.

W strukturze składki przepisanej brutto dominowały składki pozyskane w ramach ubezpieczenia mienia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych (84,51% ogółu pozyskanych składek). Podobna sytuacja miała miejsce w 2018 r., w którym ich udział ukształtował się na poziomie 83,90%.

W 2019 r. wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto wyniosła 26.516 tys. zł i była wyższa o 11.404 tys. zł w stosunku do roku 2018.

Tabela 3. Wypłacone odszkodowania i świadczenia w latach 2018-2019 według linii biznesowych

Linie biznesowe	Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto			
	2018 r.	2019r.	Odchylenie	Wskaźnik dynamiki [%]
	[w tys. zł]		[w tys. zł]	
2	536	709	173	132,28
6	623	13	-611	2,09
7	12.357	23.946	11.589	193,78
8	1.596	1.848	252	115,79
Razem:	15.112	26.516	11.404	175,46

W 2019 r. koszty działalności ubezpieczeniowej TUV-CUPRUM nie przekroczyły 8% składki przypisanej brutto. Koszty te obejmują koszty akwizycji oraz koszty administracyjne. Z porównania 2018 i 2019 roku wynika, że koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 216 tys. zł.

Tabela 4. Koszty działalności ubezpieczeniowej w relacji do składki przypisanej brutto (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
		[w tys. zł]	
1.	Składka przypisana brutto	55.126	64.070
2.	Koszty działalności ubezpieczeniowej	4.667	4.884
3.	Relacja (poz.2. ÷ poz. 1.) · 100	8,5	7,6

A.3. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ)

Jakościowe i ilościowe informacje dotyczące wyników z działalności lokacyjnej w okresie sprawozdawczym (2019 r.), wraz z porównaniem tych danych z danymi

z poprzedniego okresu sprawozdawczego (2018 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa:

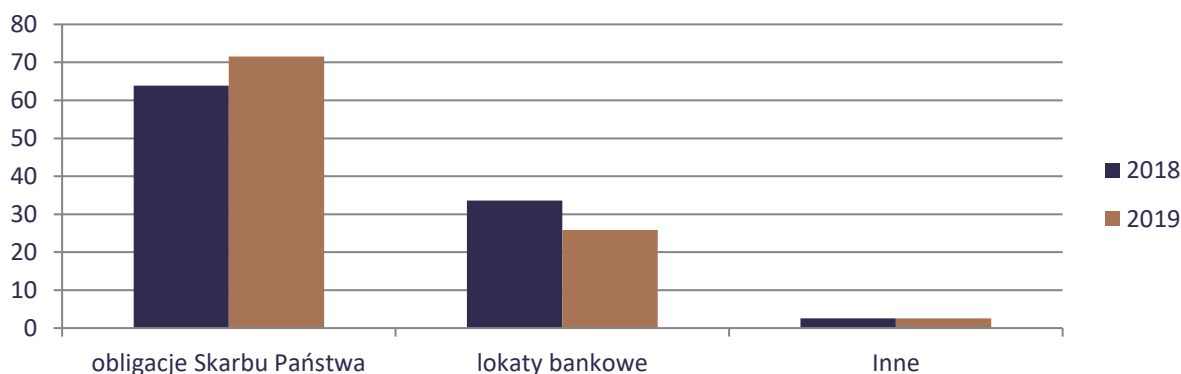
- **informacje dotyczące przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej w podziale na grupy aktywów,**
- **informacje dotyczące wszelkich zysków i strat ujętych bezpośrednio w kapitale własnym,**
- **informacje dotyczące inwestycji związanych z sekurytyzacją.**

Na koniec 2019 roku stan lokat według wartości bilansowej wynosił 112.565 tys. zł. W portfelu Towarzystwa znalazły się:

- obligacje Skarbu Państwa o stałej kwocie dochodu (stałokuponowe), zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży (40.316 tys. zł),
- obligacje Skarbu Państwa o stałej kwocie dochodu (stałokuponowe), zakwalifikowane jako lokaty utrzymywane do terminu wymagalności (20.620 tys. zł),
- obligacje Skarbu Państwa o stałej kwocie dochodu (zmiennokuponowe), zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży (19.569 tys. zł),
- obligacje korporacyjne, zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży (1.991 tys. zł),
- lokaty terminowe w bankach (29.138 tys. zł),
- nieruchomości oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do użytku własnego (931 tys. zł).

Z przywołanych danych wyraźnie wynika, że w strukturze lokat w 2019 roku dominowały obligacje Skarbu Państwa, a na drugiej pozycji uplasowały się lokaty bankowe. Podobna sytuacja miała miejsce w 2018 roku (wyk. 1).

Wykres 1. Struktura lokat w latach 2018-2019 (w %)

W 2019 roku przychody z działalności lokacyjnej wyniosły 2.398 tys. zł, co w relacji do średniego stanu lokat w tym okresie – liczonego jako średnia arytmetyczna ze stanu lokat na początek i koniec roku obrotowego – oznacza uzyskanie rentowności rzędu 2,1 % (poprzedni rok sprawozdawczy: 2,2%).

Tabela 5. Przychody z działalności lokacyjnej według grup aktywów w latach 2018-2019 (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019
1.	Przychody z Obligacji Skarbu Państwa	1.787	1.902
2.	Przychody z obligacji korporacyjnych	6	64
3.	Przychody z lokat terminowych bankowych	512	432
4.	Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5.	Wynik dodatni z realizacji lokat	1	0

Razem:	2.306	2.398
--------	-------	-------

W 2019 roku przychody z lokat (2.398 tys. zł) ukształtowały się na wyższym poziomie niż w roku poprzednim (2.306 tys. zł). Odchylenie to (92 tys. zł) było m.in. pochodną – rozpoczętego w czwartym kwartale 2018 roku – procesu dywersyfikacji portfela inwestycyjnego (zakup zmiennokuponowych obligacji Skarbu Państwa oraz obligacji korporacyjnych). Działania te nie wpłynęły w sposób zasadniczy na strukturę w przychodach z działalności lokacyjnej. W 2019 roku, podobnie jak w latach poprzednich (2017-2018) podstawowe przychody wiązały się z zakupem Obligacji Skarbu Państwa.

Tabela 6. Koszty działalności lokacyjnej według grup aktywów w latach 2018-2019 (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019
1.	Koszty prowadzenia działalności lokacyjnej w aktywa finansowe	230	248
2.	Wynik ujemny z realizacji lokat	2	0
Razem:		232	248

Wzrost kosztów działalności lokacyjnej w 2019 roku w relacji do 2018 r. (16 tys. zł) wynikał głównie z waloryzacji wynagrodzeń oraz wyższych kosztów usług związanych z działalnością lokacyjną.

W 2019 r. w kapitale własnym zostały ujęte następujące zyski i straty:

- zysk roku 2019 w wysokości 6.192 tys. zł,
- zysk z oszacowania obligacji skarbu Państwa w wysokości 517 tys. zł.

W 2018 r. w kapitale własnym zostały ujęte następujące zyski i straty:

- zysk roku 2018 w wysokości 3.539 tys. zł,
- zysk z oszacowania obligacji skarbu Państwa w wysokości 14 tys. zł.

W 2019 r. Towarzystwo nie posiadało inwestycji związanych z sekurytyzacją. Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2018 r.

A.4. WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

Inne istotne przychody i koszty w okresie sprawozdawczym (2019 r.) na tle danych za poprzedni okres sprawozdawczy (2018 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa

Tabela 7. Przychody i koszty operacyjne w latach 2018-2019 (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019
1.	Pozostałe przychody operacyjne	180	36
2.	Pozostałe koszty operacyjne	19	44
Wynik na pozostałej działalności		161	-8

W 2019 roku Towarzystwo nie odnotowało istotnych przychodów i kosztów pozostałej działalności. Odnosząc je do 2018 roku można przyjąć, że wielkości te przyjęły zbliżone wartości przy nieuwzględnieniu różnicy wynikającej z kwoty rozwiązanej w 2018 r. rezerwy na niezrealizowane wypłaty wynagrodzeń (161 tys. zł).

TUW-CUPRUM nie posiada zawartych umów leasingu operacyjnego i finansowego.

A.5. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Wszelkie inne istotne informacje dotyczące działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące jego działalności i wyników operacyjnych w punktach A.1-A.4.

B. SYSTEM ZARZĄDZANIA

B.1. INFORMACJE OGÓLNE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

Informacje dotyczące struktury organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego Towarzystwa zawierające opis jego najważniejszych funkcji i obowiązków oraz zwięzły opis podziału obowiązków między członków tych organów, w tym w szczególności informacje o tym, czy w ramach tych organów istnieją właściwe komitety, a także opis najważniejszych zadań i obowiązków osób nadzorujących kluczowe funkcje

System zarządzania w TUV-CUPRUM obejmuje Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa, Radę Nadzorczą, Zarząd Towarzystwa, Komitety oraz uwzględnia cztery kluczowe funkcje: aktuarialną, zarządzania ryzykiem, zgodności z przepisami i audytu wewnętrznego.

Zgodnie ze statutem TUV-CUPRUM władze Towarzystwa współtworzą:

- Walne Zgromadzenie Członków (WZC),
- Rada Nadzorcza (RN),
- Zarząd (ZD).

W Walnym Zgromadzeniu z głosem stanowiącym uczestniczą członkowie Towarzystwa, którzy posiadają udziały w kapitale zakładowym, przy czym każdy udział daje prawo do jednego głosu.

Walne Zgromadzenie może podejmować wiążące uchwały, gdy w jego obradach biorą udział członkowie reprezentujący co najmniej $\frac{3}{4}$ (trzy czwarte) kapitału zakładowego.

Jeżeli na zwołane Walne Zgromadzenie nie przybędzie wymagana liczba członków, reprezentująca $\frac{3}{4}$ (trzy czwarte) kapitału zakładowego, zwoływane jest ponownie Walne Zgromadzenie, które może obradować bez względu na wielkość reprezentowanego kapitału zakładowego, lecz tylko na tematy porządku obrad zwołanego Walnego Zgromadzenia, na którym nie było wymaganego quorum.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu.

Uchwały, co do zmiany statutu, połączenia Towarzystwa lub jego rozwiązania, wymagają większości $\frac{3}{4}$ (trzech czwartych) oddanych głosów.

Zgodnie ze Statutem (§ 25) do wyłącznych uprawnień Walnego Zgromadzenia należy m.in.:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły,
- powzięcie uchwały o podziale nadwyżki bilansowej albo o pokryciu straty bilansowej,
- udzielenie członkom organów towarzystwa absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- rozpatrywanie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naprawienia szkód wyrządzonych przy zawiązywaniu Towarzystwa lub sprawowaniu zarządu i nadzoru,
- dokonywanie zmian w Statucie,
- powoływanie, odwoływanie, uzupełnianie składu Rady Nadzorczej oraz ustalanie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- uchwalanie regulaminu działania Rady Nadzorczej,
- ustalanie zasad wynagradzania Członków Zarządu,
- postawienie Towarzystwa w stan likwidacji oraz określenie przeznaczenia majątku pozostałego po likwidacji z uwzględnieniem § 5 Statutu,
- podejmowanie uchwał w sprawie umorzenia udziałów,

- podejmowanie uchwał w sprawie wydania zezwolenia na zbycie udziałów w kapitale zakładowym przez członków Towarzystwa.
- podejmowanie uchwały w sprawie nabycia własnych udziałów,
- rozpatrywanie innych spraw wniesionych przez członków Towarzystwa, Radę Nadzorczą lub Zarząd w trybie przewidzianym w Statucie,
- przyjęcie zasad naboru do Organów Towarzystwa (ustalenie wymogów reputacyjnych),
- akceptacja procedury zapobiegania konfliktowi interesów,
- przyjęcie polityki wynagradzania w Towarzystwie,
- określenie celów strategicznych Towarzystwa,
- przyjęcie Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Towarzystwa. W jej grono wchodzi od 5 do 7 osób powoływanych przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej trzyletniej kadencji. Na dzień 31.12.2019 r. w skład RN wchodzili:

- Piotr Tokarczuk – Przewodniczący RN,
- Monika Braszczok – Z-ca Przewodniczącego RN,
- Sebastian Andruszkiewicz – Sekretarz RN,
- Krzysztof Jajuga – Członek RN,
- Robert Kurek – Członek RN,
- Anna Janiszewska-Nietubyc – Członek RN.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w 2019 r.:

- 23.01.2019 r. Pan Marcin Lewiński złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka RN,
- 05.02.2019 r. uchwałą nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia uzupełniono skład RN powołując w jej grono Panią Annę Janiszewską-Nietubyc.

Uchwały Rady Nadzorczej są podejmowane zwykłą większością głosów. Do zakresu działań RN – zgodnie z §35 Statutu – należy:

- ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, badanie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa, badanie wniosków Zarządu co do podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia straty bilansowej oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników powyższej oceny,
- zatwierdzanie zasad zwrotu i dopłat do składek wynikających z wzajemnościowej formuły ubezpieczeń,
- zatwierdzanie dopłat do składek oraz zwrotów składek,
- zatwierdzanie rocznego planu działalności ubezpieczeniowej, budżetu, planów wieloletnich i strategii,
- zatwierdzanie regulaminu pracy Zarządu,
- udzielanie na wniosek Zarządu, zgody na zakup i sprzedaż nieruchomości,
- udzielanie na wniosek Zarządu, zgody na dokonywanie lokat o jednorazowej wartości wyższej niż określona w regulaminie pracy Zarządu,
- zawieszanie w czynnościach członków Zarządu oraz delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Zarządu Towarzystwa,
- dokonywanie wyboru audytora,
- podejmowanie uchwał w sprawie utworzenia bądź likwidacji oraz zasad funkcjonowania związku wzajemności członkowskiej,
- opiniowanie innych spraw wniesionych do Walnego Zgromadzenia Członków w trybie przewidzianym w Statucie,
- zatwierdzanie regulaminu wykorzystania funduszu zapomogowego,
- zatwierdzanie i nadzorowanie realizacji strategii zarządzania ryzykiem związanym z reasekuracją,

- zatwierdzanie planu awaryjnego dotyczącego zrealizowania się ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora i ryzyka zarażenia w grupie kapitałowej,
- opiniowanie transakcji z podmiotami powiązаныmi dotyczącymi zbycia lub nabycia znacznego majątku,
- coroczna ocena stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji Nadzorowanych,
- wprowadzenie polityki wynagradzania określającej szczegółowe kryteria i warunki uzyskania zmiennych składników wynagradzania,
- nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania,
- przygotowywanie corocznego raportu z funkcjonowania polityki wynagradzania,
- okresowa ocena adekwatności, efektywności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej jak i jego elementów,
- zgoda na powoływanie lub odwoływanie osób pełniących funkcję audytu wewnętrznego oraz funkcję zapewnienia zgodności,
- udzielanie Zarządowi zgody na:
 - zawarcie przez Towarzystwo umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza 500.000,00 zł netto w stosunku rocznym,
 - dokonanie przez Towarzystwo zmiany umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa powyżej,
 - zawarcie przez Towarzystwo umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
 - zawarcie przez Towarzystwo umowy darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20.000,00 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
 - dokonanie przez Towarzystwo zwolnienia z długu lub zawarcie innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50.000,00 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
- opiniowanie przedłożonego przez Zarząd Towarzystwa corocznego sprawozdania o wydatkach reprezentacyjnych Towarzystwa, a także wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem,
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,

Szczegółowe zasady działania RN zostały określone w Regulaminie Rady Nadzorczej przyjętym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 stycznia 2012 r.

Zgodnie ze Statutem Towarzystwa, Zarząd liczy od jednej do trzech osób i jest powoływany (w tym również Prezes Zarządu) przez Radę Nadzorczą na okres wspólnej trzyletniej kadencji.

Zgodnie z § 39 Statutu Towarzystwa:

- Zarząd reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz, a w szczególności wobec organów władzy, administracji państwowej i samorządowej, organów nadzoru ubezpieczeniowego, organów sądowych, prokuratury oraz osób ubezpieczonych i innych osób trzecich,
- Zarząd prowadzi sprawy Towarzystwa i reprezentuje Towarzystwo. Prowadzenie spraw Towarzystwa i reprezentowanie Towarzystwa dotyczy wszystkich czynności sądowych

i pozasądowych Towarzystwa, z wyjątkiem spraw, które wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia,

- Zarząd zarządza majątkiem i sprawami Towarzystwa, wypełniając swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przy ścisłym przestrzeganiu przepisów prawa, postanowień Statutu Towarzystwa oraz uchwał i regulaminów podjętych przez Walne Zgromadzenie i Radę Nadzorczą,
- Do składania oświadczeń woli i podpisywania pism w imieniu Towarzystwa jest wymagane współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu z prokurentem,
- Zarząd może upoważnić członka Zarządu lub pracownika Towarzystwa do składania jednoosobowych oświadczeń woli w zakresie nieprzekraczającym zwykłego zarządu,
- Zarząd ustala i zatwierdza ogólne warunki ubezpieczeń, taryfy składek ubezpieczeniowych i ich zmiany.

Zakres działań Zarządu, jego organizację i sposób wykonywania czynności określa Regulamin Organizacyjny oraz Regulamin Pracy Zarządu.

W 2019 r. i do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania SFCR nie było zmian w Zarządzie Towarzystwa. W skład Zarządu wchodzi:

- Piotr Dzikiewicz – Prezes Zarządu Towarzystwa,
- Renata Głuszcuk – Członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w Towarzystwie,
- Andrzej Tatuśko – Członek Zarządu Towarzystwa.

Zarząd w ramach wewnętrznego podziału obowiązków wyodrębnił 3 obszary:

- *Obszar I* (Prezes Zarządu – Piotr Dzikiewicz) – kierowanie całokształtem działalności Towarzystwa, a w szczególności organizowanie i koordynowanie pracy Zarządu, odpowiedzialność za obszar organizacyjno-administracyjny, zarządzania inwestycjami, reasekuracji, zgodności z przepisami (compliance), pomocy prawnej, audytu wewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej;
- *Obszar II* (Członek Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem – Renata Głuszcuk) – odpowiedzialność za obszar zarządzania ryzykiem, analiz, finansowo-księgowy oraz aktuarialny;
- *Obszar III* (Członek Zarządu – Andrzej Tatuśko) – odpowiedzialność za obszar ubezpieczeń majątkowych i osobowych, underwritingu ryzyk przemysłowych, likwidacji szkód majątkowych i osobowych oraz informatyczny.

Zastępstwo w przypadku nieobecności Prezesa Zarządu sprawuje Członek Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

W Towarzystwie funkcjonują Komitety:

- Audytu (KA),
- Zarządzania Ryzykiem (KZR),
- Komitet Inwestycyjny (KI).

Komitet Audytu pełni funkcje konsultacyjno-doradcze na rzecz Rady Nadzorczej, a także wspiera RN w wykonywaniu jej statutowych obowiązków o charakterze kontrolno-nadzorczym. KA działa zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego („*Rekomendacje dotyczącej funkcjonowania Komitetu Audytu*”).

Uchwałą nr 6/2017/IX z dnia 20.10.2017 r. Rada Nadzorcza ustaliła 3 osobowy skład Komitetu Audytu IX kadencji RN. W jego grono weszli:

- Robert Kurek – Przewodniczący KA,
- Krzysztof Jajuga – Członek KA,
- Monika Braszczok – Członek KA.

Na dzień 31.12.2019 r. skład KA przedstawiał się jw.

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu TUV-CUPRUM do zadań KA należy monitorowanie:

- procesu sprawozdawczości finansowej,
- skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- wykonywania czynności rewizji finansowej,
- niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej raz na kwartał, w terminach ustalonych przez Przewodniczącego Komitetu. Posiedzenia Komitetu mogą być zwoływane z inicjatywy każdego z członków Komitetu lub innego członka Rady Nadzorczej, a także na wniosek Zarządu, biegłego rewidenta i audytora wewnętrznego.

Komitet w ramach swoich uprawnień może żądać przedłożenia przez Towarzystwo określonych informacji, dokumentów i wyjaśnień z zakresu finansów, księgowości, audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, które uzna za niezbędne z punktu widzenia realizowanych zadań.

Komitet składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie ze swojej działalności, przedstawia jej wnioski, opinie i rekomendacje powstałe w wyniku wykonywania zadań.

Komitet Zarządzania Ryzykiem powoływany jest przez Zarząd Towarzystwa, w celu zapewnienia właściwego i efektywnego funkcjonowania systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, a w szczególności właściwego wypełniania obowiązków przez odpowiednich pracowników Towarzystwa w zakresie identyfikacji, monitorowania, pomiaru i oceny ryzyka, a także jego ograniczania. Komitet ten wspiera działania funkcji zarządzania ryzykiem oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi ryzykami.

W skład Komitetu Zarządzania Ryzykiem wchodzi osoby nadzorujące kluczowe funkcje (z wyjątkiem osoby nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego), osoby odpowiedzialne za prace poszczególnych jednostek organizacyjnych Towarzystwa, w tym osoby zarządzające poszczególnymi kategoriami ryzyka. Osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego bierze udział w posiedzeniach Komitetu jako stały gość. W posiedzeniach Komitetu uczestniczy również Zarząd Towarzystwa.

Do zadań Komitetu Zarządzania Ryzykiem należy w szczególności: rekomendowanie Zarządowi zasad i procedur definiujących proces zarządzania ryzykiem i jego komponenty, wspieranie Zarządu Towarzystwa w sprawowaniu nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem w Towarzystwie, wspieranie Zarządu Towarzystwa w nadzorze nad właściwym procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA), zapewnienie właściwej realizacji strategii zarządzania ryzykiem, rekomendowanie Zarządowi zmian w wewnętrznych regulacjach związanych z funkcjonowaniem Towarzystwa mających na celu eliminację lub ograniczenie ryzyka, wspieranie funkcji zarządzania ryzykiem w koordynacji zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem we wszystkich obszarach działalności Towarzystwa, monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa.

Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej raz na kwartał. W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Zasady funkcjonowania Komitetu Zarządzania Ryzykiem określa jego Regulamin przyjęty uchwałą Zarządu.

Komitet Inwestycyjny został powołany zarządzeniem wewnętrznym Prezesa TUV-CUPRUM z dnia 29.12.2017 roku. Jego celem jest podwyższenie standardów zarządzania aktywami finansowymi oraz zwiększenie bezpieczeństwa przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Komitet inwestycyjny odpowiada za:

- nadzór nad ekspozycją Towarzystwa na ryzyka finansowe,
- nadzorowanie procesu inwestycyjnego w TUV-CUPRUM,
- zatwierdzanie strategii inwestycyjnej z uwzględnieniem limitów koncentracji przedmiotowej i podmiotowej określonej w Regulaminie działalności lokacyjnej,
- wstępną analizę i weryfikację potencjalnych projektów inwestycyjnych,
- przeprowadzanie oceny efektywności realizowanych projektów,
- ocenę sytuacji makroekonomicznej i na rynkach finansowych.

Opis kluczowych funkcji zaprezentowano w dalszej części sprawozdania. Niezależność operacyjna funkcji zgodności z przepisami, aktuarialnej oraz zarządzania ryzykiem jest zapewniona poprzez odpowiednie zapisy w regulaminach tych funkcji wskazujące, że osoby nadzorujące te funkcje są niezależne decyzyjnie w strukturze organizacyjnej Towarzystwa, zarówno w stosunku do osób pełniących funkcje kluczowe, jak i zarządcze, mają prawo do stałego kontaktu z każdym pracownikiem oraz z osobami pełniącymi funkcje zarządcze, a także dostęp do dowolnych dokumentów bądź planów potrzebnych do wykonywania swoich obowiązków.

Istotne zmiany systemu zarządzania, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono żadnych, istotnych zmian w systemie zarządzania Towarzystwem. Przeprowadzone przeglądy tego systemu przełożyły się jedynie na aktualizacje regulacji wewnętrznych.

Informacje na temat zasad i praktyk dotyczących wynagradzania organu zarządzającego i nadzorczego oraz pracowników, w tym:

- ***głównych reguł określonych w zasadach dotyczących wynagradzania z wyjaśnieniem istotności stałych i zmiennych składników wynagrodzenia,***
- ***informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych indywidualnych i zbiorowych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych składników wynagrodzenia,***
- ***opis głównych cech charakterystycznych dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków organu zarządzającego, nadzorczego i innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.***

Politykę wynagradzania w Towarzystwie określa:

- Regulamin wynagradzania pracowników Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” w Lubinie,
- Polityka wynagradzania Członków Zarządu i Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w TUV-CUPRUM (załącznik do Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych).

Za zasady kształtowania polityki wynagradzania w TUV CUPRUM przyjmuje się:

- motywacyjność, przejawiającą się we wspieraniu realizacji strategii biznesowej Towarzystwa,
- adekwatność, rozumianą jako kształtowanie wynagrodzeń stosownie do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracowników,
- jawność, polegającą na powszechnym dostępie pracowników do reguł systemu wynagradzania,
- transparentność, sprowadzającą się do przejrzystości i czytelności obowiązujących przesłanek wynagradzania.

W strukturze wynagrodzeń pracowników Towarzystwa wyróżnia się:

- wynagrodzenie stałe, które stanowi na tyle dużą część wynagrodzenia całkowitego, że można prowadzić elastyczną politykę zmiennych składników wynagrodzeń, w tym zmniejszać lub nie przyznawać wynagrodzenia zmiennego,
- wynagrodzenie zmienne, obejmujące:
 - premię zadaniową w wysokości 10% kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego,
 - premię motywacyjną w wysokości 10% dla pracowników szczególnie wyróżniających się w pracy,
 - premię specjalną za prace nieujęte w zakresie obowiązków wynikający z umowy o pracę,
 - nagrodę roczną, uzależnioną od sytuacji finansowej Towarzystwa.

Ponadto, od 2018 r. pracownicy Towarzystwa są objęci Pracowniczym Programem Emerytalnym (PPE).

Wynagrodzenie członków Zarządu składa się z części stałej i motywacyjnej. Motywacyjny składnik wynagrodzenia – premia roczna – przyznawany jest na podstawie oceny indywidualnych efektów pracy danej osoby oraz realizacji wyznaczonych kluczowych wskaźników efektywności (ang. *Key Performance Indicators*, KPI).

Wynagrodzenia członków RN ustala Walne Zgromadzenie Towarzystwa. Algorytm ustalania ich wysokości oparto na przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku za ostatni miesiąc minionego kwartału oraz przyjęty wskaźnik korygujący.

Wynagrodzenia osób nadzorujących funkcje kluczowe są ustalane indywidualnie (outsourcing, umowy cywilno-prawne).

W Towarzystwie nie ma innych, poza wymienionymi, form wynagradzania pracowników, ZD i RN, w tym również programów wcześniejszych emerytur.

Informacje dotyczące istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego

W okresie sprawozdawczym TUV-CUPRUM uznało jednostkę dominującą – KGHM Polska Miedź S.A. – zwrotem składek w wysokości 3 898 tys. zł. Towarzystwo nie zawarło innych istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład, członkami Zarządu oraz członkami Rady Nadzorczej.

Ocena adekwatności systemu zarządzania pod kątem charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa

W okresie sprawozdawczym nie zaszły w TUV-CUPRUM żadne istotne zmiany dotyczące charakteru, skali i złożoności ryzyk, na które Towarzystwo jest lub też może być narażone. Ponadto, nie zidentyfikowano istotnych słabości systemu zarządzania. W ocenie Towarzystwa istniejący system zarządzania – składający się z organów statutowych Towarzystwa, komitetów i kluczowych funkcji – jest adekwatny.

B.2. WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI

Informacje odnoszące się do stosowanych zasad dotyczących posiadania odpowiednich kompetencji i reputacji, w tym:

- ***opis szczegółowych wymogów Towarzystwa dotyczących umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają TUV-CUPRUM lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji;***
- ***opis procedury stosowanej przez Towarzystwo w celu oceny kompetencji i reputacji osób, które faktycznie nim zarządzają lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji.***

Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji w odniesieniu do członków Zarządu określa *Procedura naboru do organów T UW-CUPRUM*, natomiast w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego, aktuarialnej, zgodności z przepisami) stosowane *Zasady outsourcingu w T UW-CUPRUM*.

Członkiem Zarządu T UW-CUPRUM może zostać osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- legitymuje się wyższym wykształceniem, uzyskanym w Polsce lub uzyskanym w innym państwie wykształceniem będącym wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- nie była skazana za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
- daje rękojmię prowadzenia spraw T UW-CUPRUM w sposób należyty,
- ma co najmniej pięcioletnie doświadczenia w zarządzaniu w instytucjach finansowych,
- posiada znajomość zagadnień związanych z funkcjonowaniem towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

W procesie oceny kandydatów na członków Zarządu T UW-CUPRUM bierze się pod uwagę:

- znajomość języka polskiego,
- posiadanie odpowiednich kwalifikacji, doświadczenia i wiedzy w zakresie co najmniej:
 - rynków ubezpieczeń i rynków finansowych, w tym regulacji unijnych,
 - strategii i modelu biznesowego,
 - systemu zarządzania,
 - analizy finansowej i aktuarialnej,
 - ram i wymogów prawnych prowadzenia działalności ubezpieczeniowej,
- posiadaną wiedzę z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz wiedzę nabytą w inny sposób w toku kariery zawodowej,
- posiadane doświadczenie, które kandydat nabył w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk,
- reputację kandydata.

W przypadku funkcji kluczowych, które podlegają outsourcingowi, przeprowadza się analizę:

- kompetencji (adekwatność kwalifikacji zawodowych, wiedza i doświadczenie w zakresie prawidłowego i ostrożnego zarządzania),
- reputacji (uczciwość, nieposzlakowana opinia),
- potencjalnego konfliktu interesów.

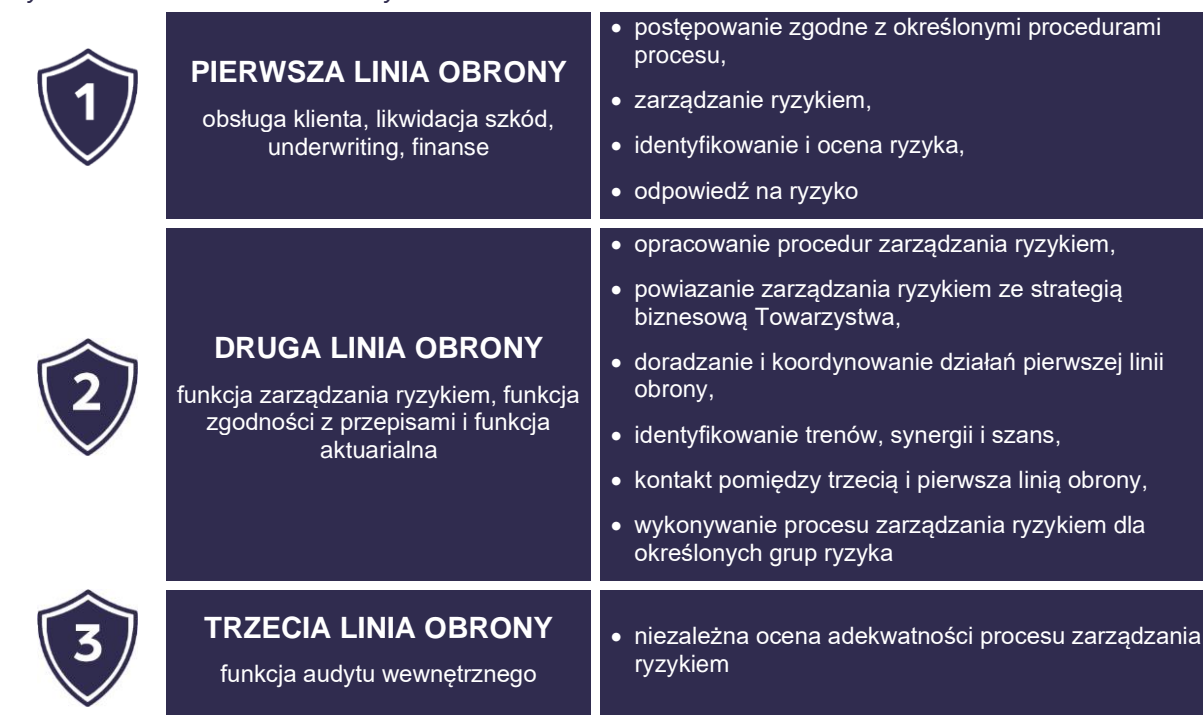
B.3. SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM, W TYM WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- *opis systemu zarządzania ryzykiem Towarzystwa obejmujący strategię, procesy i procedury sprawozdawcze oraz opis, w jaki sposób T UW-CUPRUM jest w stanie, w efektywny i ciągły sposób, określać, mierzyć i monitorować na poziomie indywidualnym oraz zagregowanym ryzyka, na które jest lub może być narażone, a także zarządzać nimi i prowadzić sprawozdawczość w ich zakresie,*
- *opis sposobu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem, w tym funkcji zarządzania ryzykiem oraz jego zintegrowania ze strukturą organizacyjną i procesami decyzyjnymi Towarzystwa*

Towarzystwo działa w modelu trzech linii obrony (rys. 2).

Rysunek 2. Model trzech linii obrony

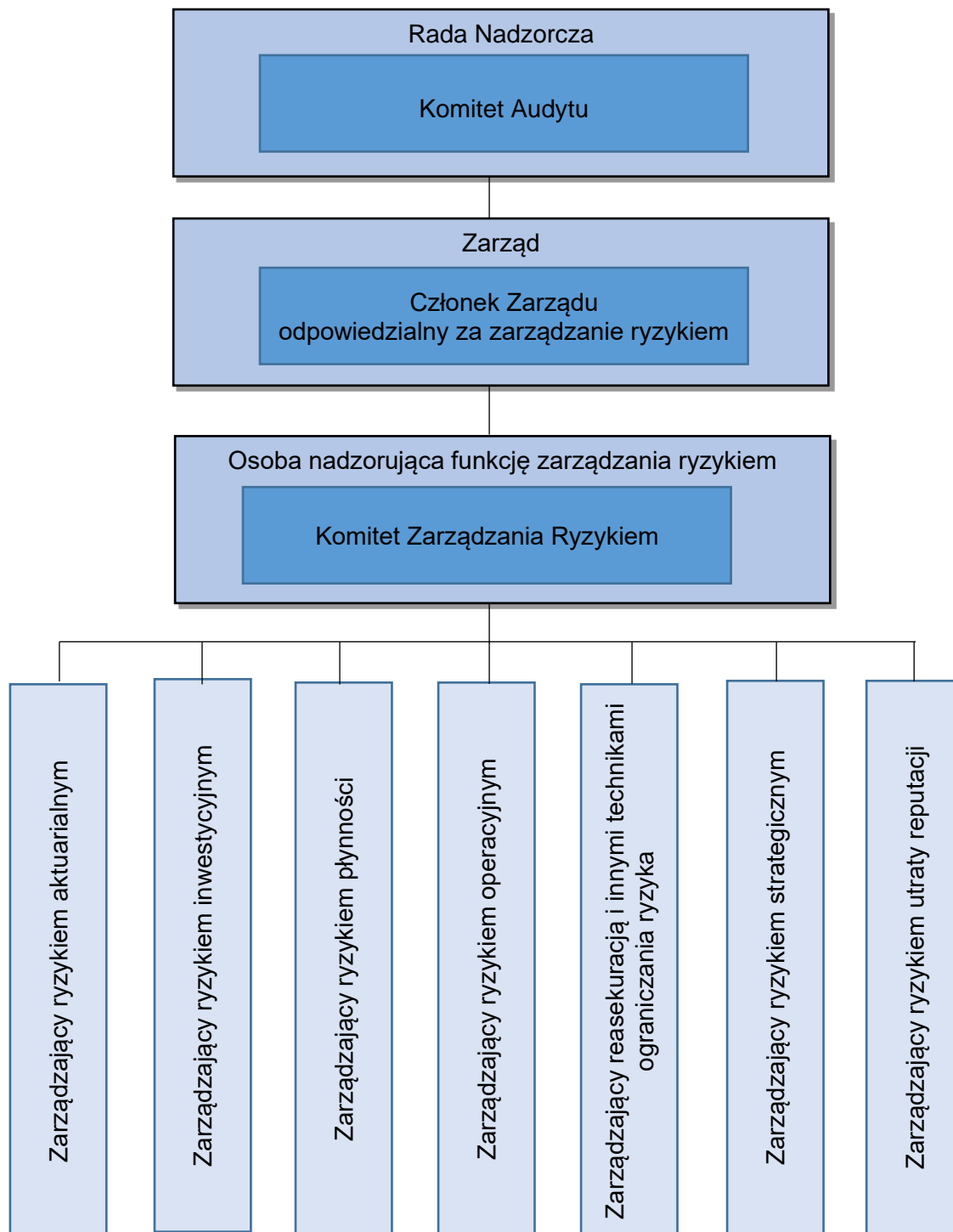
Wszyscy pracownicy Towarzystwa są świadomi głównych zasad, które zostały zawarte w „Strategii Zarządzania Ryzykiem” i znają ich wpływ na swoje indywidualne obszary odpowiedzialności. W strukturze zarządzania ryzykiem szczególną rolę odgrywają: Zarząd (w szczególności Członek Zarządu nadzorujący obszar zarządzania ryzykiem), Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem oraz pierwsza linia obrony. Wymienione podmioty ponoszą odpowiedzialność za rozwój, rekomendowanie, zatwierdzanie, wdrażanie, stosowanie, monitorowanie oraz przegląd systemu zarządzania ryzykiem, a także raportowanie zgodne z dokumentacją opisującą ten system w Towarzystwie.

Strukturę zarządzania ryzykiem w TUW-CUPRUM przedstawia poniższy schemat (rys. 3). Struktura ta uwzględnia specyfikę organizacyjną Towarzystwa, które nie ma oddziałów i zatrudnia 25 pracowników (stan na 31 grudnia 2019 r.).

Zakresy odpowiedzialności poszczególnych podmiotów występujących w strukturze zarządzania ryzykiem określają:

- Strategia Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, osoby zarządzające poszczególnymi ryzykami),
- Regulamin Pracy Zarządu (Zarząd),
- Regulamin Komitetu Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem),
- Regulamin Funkcji Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem),
- Zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoby zarządzające poszczególnymi ryzykami).

Rysunek 3. Struktura zarządzania ryzykiem w Towarzystwie

System zarządzania ryzykiem polega na systematycznym identyfikowaniu, kategoryzowaniu i optymalizowaniu wszystkich grup ryzyka, na które jest lub może być narażone Towarzystwo. Przy czym obligatoryjny zakres zarządzanych ryzyk obejmuje ryzyka:

- dotyczące zarządzania polityką taryfikacyjną i przyjmowania ryzyk do ubezpieczenia,
- związane z tworzeniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,

- dotyczące zarządzania aktywami i pasywami,
- związane z działalnością lokacyjną,
- dotyczące zarządzania płynnością i ryzykiem koncentracji,
- operacyjne,
- związane z reasekuracją i innymi technikami ograniczenia ryzyka,
- strategiczne,
- związane z utratą reputacji.

Osoby zarządzające poszczególnymi ryzykami oraz odpowiednimi obszarami Towarzystwa są odpowiedzialne za:

- bieżące zarządzanie określonym ryzykiem,
- postępowanie zgodne z określonymi procedurami procesu zarządzania ryzykiem,
- identyfikację i pomiar ryzyka,
- reagowanie na zmiany w poziomie ryzyka,
- kontrolę i monitorowanie ryzyka,
- raportowanie.

W zatwierdzonym przez Zarząd Towarzystwa Regulaminie Funkcji Zarządzania Ryzykiem określono zadania, kompetencje i obowiązki sprawozdawcze dla Funkcji Zarządzania Ryzykiem w TUV-CUPRUM w celu zapewnienia realizacji wymogów nałożonych na tą funkcję w ramach systemu Wyłączalność II, zgodnie z wymogami art. 44 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dyrektywa Wyłączalność II) oraz art. 60 Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Do kluczowych zadań Funkcji Zarządzania Ryzykiem w TUV-CUPRUM należy:

- regularne monitorowanie i ocenianie systemu zarządzania ryzykiem w celu identyfikacji istotnych słabości tego systemu, które obniżają jego skuteczność,
- przedstawianie Komitetowi Zarządzania Ryzykiem i/lub Zarządowi tej oceny wraz ze wskazaniem wszelkich niedoskonałości systemu i przedstawieniem zaleceń dotyczących sposobu ich wyeliminowania,
- monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa,
- identyfikowanie i szacowanie pojawiających się nowych ryzyk (emerging risks) oraz proponowanie metod zarządzania tymi ryzykami,
- raportowanie ryzyk na jakie narażone jest Towarzystwo (profilu ryzyka) oraz zmian w tym zakresie,
- koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie,
- zapewnienie właściwego wdrażania zasad zarządzania ryzykiem oraz wdrażania zmian i rekomendacji dotyczących systemu zarządzania ryzykiem,
- kierowanie Komitetem Zarządzania Ryzykiem oraz koordynowanie prac związanych z przygotowaniem materiałów na KZR,
- koordynowanie prac związanych z przeprowadzaniem własnej oceny ryzyka i wyłączalności (ORSA) zgodnie z zakresem wymaganym przez KNF.

Istotne decyzje podejmowane w Towarzystwie, w szczególności dotyczące:

- utworzenia nowego Związku Wzajemności Członkowskiej,
- zmiany strategii reasekuracyjnej,
- zmiany polityki inwestycyjnej,
- wprowadzania nowych produktów,
- zarządzania kapitałem,
- przyjmowania dużych ryzyk do ubezpieczenia,
- planu finansowego,

poprzedzane są analizą ryzyka, a przede wszystkim analizą wpływu tych decyzji na kapitałowy wymóg wypłacalności, środki własne oraz gdy jest to potrzebne na ryzyka operacyjne, reputacji i strategiczne.

Informacje dotyczące obowiązującego procesu w Towarzystwie w celu wywiązywania się z zobowiązań do przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności, w tym:

- **opis procesu wdrożonego przez Towarzystwo w celu wywiązania się ze swojego zobowiązania do przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności w ramach przyjętego systemu zarządzania ryzykiem wraz z opisem sposobu zintegrowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności ze strukturą organizacyjną i procesami decyzyjnymi Towarzystwa,**
- **oświadczenie określające, jak często własna ocena ryzyka i wypłacalności jest poddawana przeglądowi i zatwierdzana przez organ zarządzający lub nadzorczy,**
- **oświadczenie wyjaśniające, w jaki sposób Towarzystwo ustaliło swoje własne potrzeby w zakresie wypłacalności, biorąc pod uwagę swój profil ryzyka oraz w jaki sposób jego działania w zakresie zarządzania kapitałem i system zarządzania ryzykiem oddziałują na siebie**

Towarzystwo wdrożyło proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) w ramach systemu zarządzania ryzykiem. Za proces ten, a w szczególności za jego ustanowienie, nadzór oraz za interpretację jego wyników odpowiada Zarząd Towarzystwa. Funkcja zarządzania ryzykiem wspiera Zarząd w realizacji zadań związanych z procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz odpowiada za koordynację tego procesu.

Kluczowe elementy procesu ORSA obejmują:

- identyfikację i kwantyfikację ryzyk, na które Towarzystwo jest lub może być narażone w całym okresie planowania działalności, w tym ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności z uwzględnieniem ryzyk niekwantyfikowanych w ramach formuły standardowej,
- ocenę ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym, która odbywa się poprzez:
 - bieżący monitoring profilu ryzyka oraz kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - prognozę kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego na etapie sporządzania planu finansowego,
 - prognozę wpływu istotnych decyzji Towarzystwa na kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy, w szczególności związanych z:
 - utworzeniem nowego Związku Wzajemności Członkowskiej,
 - przyjmowaniem dużych ryzyk do ubezpieczenia,
 - zmianą programu reasekuracyjnego,
 - zmianą w zakresie polityki lokacyjnej,
 - wprowadzaniem nowych produktów,
- ocenę wymogów odnoszących się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wymogów dotyczących jakości danych,
- ocenę stopnia odchylenia profilu ryzyka Towarzystwa od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- weryfikację i w razie potrzeby aktualizację dokumentacji dotyczącej systemu zarządzania, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem.

Zasady własnej oceny ryzyka i wypłacalności są poddawane regularnemu przeglądowi i raz do roku zatwierdzane przez Zarząd po zakończonym audycie sprawozdania finansowego za rok poprzedni albo w okresie sporządzania planu finansowego na kolejne lata. W przypadku pojawienia się czynników wpływających na istotną zmianę w profilu ryzyka i/lub zmianę pozycji

kapitałowej Towarzystwa przeprowadzana jest dodatkowa własna ocena ryzyka i wypłacalności. W 2019 r. nie pojawiły się takie czynniki.

Towarzystwo określając własne potrzeby w zakresie wypłacalności identyfikuje istotne ryzyka na jakie jest i może być narażone w okresie planowania finansowego. Ryzyka te wskazano w dalszej części niniejszego sprawozdania. Dla ryzyk ujętych w formule standardowej Towarzystwo określa ogólne potrzeby w zakresie wypłacalności (na podstawie formuły standardowej), a dla ryzyk nie ujętych w formule standardowej korzysta z punktu 29 preambuły do Dyrektywy Wypłacalność II („*Niektóre ryzyka mogą być właściwie uwzględnione jedynie poprzez wymogi dotyczące zarządzania, a nie poprzez wymogi ilościowe wyrażone w postaci kapitałowego wymogu wypłacalności. Skuteczny system zarządzania ma więc zasadnicze znaczenie dla odpowiedniego zarządzania zakładami ubezpieczeń oraz dla skuteczności systemu regulacji.*”). Zgodnie z jego treścią dla ryzyk nieuwzględnianych w formule standardowej Towarzystwo stosuje taki system zarządzania nimi, aby nie było konieczności obliczania dla nich wymogu ilościowego wyrażonego w postaci kapitałowego wymogu wypłacalności (tj. w postaci zwiększania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności).

Określone przez Towarzystwo ogólne potrzeby w zakresie wypłacalności nie przewyższają kapitałowego wymogu wypłacalności.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności Towarzystwa oraz wyznaczone w jej ramach ogólne potrzeby w zakresie wypłacalności są podstawą do sporządzania średnioterminowego planu zarządzania kapitałem, a także analizy przyszłych potrzeb kapitałowych i zmian w kapitale (środkach własnych).

B.4. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Informacje dotyczące systemu kontroli wewnętrznej Towarzystwa, w tym:

- opis systemu kontroli wewnętrznej,
- opis sposobu wdrożenia funkcji zgodności z przepisami

Towarzystwo opracowało i wdrożyło Zasady oraz Regulamin Kontroli Wewnętrznej, które podlegają corocznej weryfikacji. Aktualnie obowiązujące regulacje w tym zakresie zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu Towarzystwa Nr 152/2019 z dnia 19 września 2019 roku.

Przyjęty i stosowany system kontroli wewnętrznej uwzględnia specyfikę TUV-CUPRUM, a w szczególności:

- jednooddziałową strukturę organizacyjną,
- bezpośrednią akwizycję ubezpieczeń bez pośrednictwa agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- likwidację szkód w ramach wewnętrznej działalności,
- ograniczony podmiotowo i przedmiotowo zakres ubezpieczeń,
- marginalizację występowania przestępstw ubezpieczeniowych (zasada wzajemności),
- liczbę zatrudnionych pracowników (25 osób).

B.4.1. ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje:

- samokontrolę prawidłowości wykonywania własnej pracy przez wszystkich pracowników,
- pionową kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach nadzoru przez kierowników komórek organizacyjnych,
- poziomą kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach wykonywanych czynności przez osoby pełniące funkcje kluczowe w systemie zarządzania,
- kontrolę instytucjonalną wykonywaną przez pracownika, który piastuje funkcje kontroli wewnętrznej.

Transparentny i efektywny system kontroli wewnętrznej zapewnia:

- jednoznaczne ustalenie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności w zakresach czynności pracowników zatrudnionych na wszystkich stanowiskach pracy z uwzględnieniem zakresu i rodzaju decyzji, do których są oni upoważnieni, a także kontroli spraw i operacji gospodarczych oraz odpowiadających im dokumentów,
- określenie kompetencji kierownikom komórek organizacyjnych w zakresie przestrzegania zasad przyjętego systemu dokumentacji oraz poprawności ewidencji obiegu i kontroli dokumentów odzwierciedlających operacje gospodarcze,
- prowadzenie przez osoby pełniące funkcje kluczowe przeglądu i weryfikacji informacji, danych i założeń, które są wykorzystywane do oceny potencjalnych ryzyk, na które jest lub może być narażone Towarzystwo,
- szczególna rola Głównego Księgowego w zakresie kontroli wewnętrznej dotyczącej prawidłowego prowadzenia księgowości i sprawozdawczości finansowej oraz przestrzegania przyjętych zasad rozliczeń pieniężnych,
- wewnętrzna kontrola instytucjonalna w zakresie wytypowanych tematów kontrolnych dotyczących prawidłowości wykonywania poszczególnych czynności ubezpieczeniowych i finansowych oraz procesów ewidencyjno-sprawozdawczych.

Działalność w ramach kontroli wewnętrznej prowadzi się przez porównywanie stanów faktycznych z postulowanymi lub pożądanymi, to jest wyznaczonymi przez obowiązujące normy (prawne, organizacyjne, ekonomiczne i finansowe) oraz decyzje zarządcze lub wywodzące się z ogólnych zasad wiedzy, w tym zasad racjonalnego i efektywnego działania, a w szczególności z dobrych praktyk ubezpieczeniowych.

System kontroli wewnętrznej ma na celu ocenę działalności Towarzystwa w zakresie: sprawności organizacyjnej, celowości, gospodarności, rzetelności i legalności. W procesie tym uwzględnia się w szczególności:

- środowisko kontroli, które powinno zagwarantować, że wszyscy pracownicy są świadomi wagi kontroli oraz jej roli w wewnętrznym systemie kontroli,
- czynności kontrolne, które powinny być zgodne z ryzykami kontrolowanych działań i procesów,
- komunikację, która powinna zapewnić sprawne funkcjonowanie systemu raportów kontroli wewnętrznej,
- monitoring, dostarczający organowi zarządzającemu informacje do podejmowania decyzji, tak aby każda niedoskonałość systemu mogła zostać zidentyfikowana oraz poprawiona we właściwym czasie.

B.4.2. PROCEDURY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Za zorganizowanie i prawidłowe działanie kontroli wewnętrznej w TUV-CUPRUM, a także za należyte wykorzystanie wyników kontroli odpowiada Zarząd Towarzystwa, który:

- uchwała „Regulamin Kontroli Wewnętrznej” oraz jego zmiany,
- zatwierdza plany kontroli instytucjonalnej na dany rok,
- zleca przeprowadzenie kontroli doraźnych,
- ocenia wyniki kontroli stanu zaleceń pokontrolnych,
- stosuje sankcje za zaniedbania stwierdzone w ramach kontroli wewnętrznej.

Prowadzone w Towarzystwie czynności kontroli wewnętrznej obejmują:

- kontrolę wstępną, która ma na celu zapobieganie nieprawidłowościom działań przez sprawdzanie, czy zamierzone czynności są zgodne z wcześniej zdefiniowanymi kryteriami; kontrolę tą wykonuje się w ramach samokontroli i kontroli funkcjonalnej w toku bieżącego działania poszczególnych pracowników,

- kontrolę bieżącą, która polega na badaniu i ocenie czynności oraz wszelkiego rodzaju operacji podczas ich wykonywania w celu stwierdzenia czy proces ten przebiega prawidłowo i zgodnie z ustalonymi zasadami racjonalnego i efektywnego gospodarowania; kontrolę tą przeprowadzają w ramach samokontroli wszyscy pracownicy zobowiązani do pełnienia określonych czynności kontrolnych,
- kontrolę następczą, która polega na badaniu przedsięwzięć i operacji już zrealizowanych oraz odzwierciedlających je dokumentów; kontrolę tą przeprowadza się w ramach kontroli instytucjonalnej oraz kontroli funkcjonalnej należytego wykonania zadań z tytułu pełnienia funkcji kierowniczej lub zarządczej.

Kluczowe procedury, funkcjonujące w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmują:

- badanie zgodności kontrolowanego postępowania pracowników z obowiązującymi przepisami,
- badanie realizacji zleconych i przypisanych zadań oraz efektywności działania,
- badanie i ocenę przebiegu realizacji oraz efektów operacji i procesów gospodarczych, wykrywanie odchyleń i nieprawidłowości w prowadzonej działalności ubezpieczeniowej i finansowej,
- ustalanie przyczyn i skutków negatywnych odchyleń oraz wskazywanie odpowiedzialnych za ten stan,
- definiowanie sposobów i środków umożliwiających eliminację stwierdzonych nieprawidłowości.

Realizacja kluczowych procedur systemu kontroli wewnętrznej jest sformalizowana. W TUV-CUPRUM obowiązuje Karta Obiegu i Kontroli Dokumentów dla wszystkich rodzajów operacji ubezpieczeniowych i finansowych, regulująca zasady weryfikacji, akceptacji i zatwierdzania poszczególnych dokumentów potwierdzających te operacje.

Procedurę kontroli wewnętrznej zamyka system monitoringu i raportowania stwierdzonych nieprawidłowości oraz stanu realizacji zaleceń pokontrolnych, który obejmuje:

- bieżące prowadzenie monitoringu identyfikowanych nieprawidłowości w ramach kontroli funkcjonalnej (pionowej i poziomej), w formie rejestrów, zestawiających stwierdzone pomyłki, błędy i nieprawidłowości, a także podjęte działania naprawcze i ich stan realizacji,
- kwartalne przekazywanie ww. rejestrów – prowadzonych przez kierowników komórek organizacyjnych oraz osoby pełniące funkcje kluczowe w systemie zarządzania – do komórki kontroli wewnętrznej,
- kwartalne przekazywanie Zarządowi – przez pracownika odpowiadającego za kontrolę wewnętrzną – zbiorczych raportów o stwierdzonych nieprawidłowościach i błędach w ramach kontroli funkcjonalnej i instytucjonalnej, podjętych zaleceniach pokontrolnych oraz stanie realizacji tych zaleceń,
- analizę na poziomie Zarządu raportów o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz podejmowanie decyzji mających na celu wyeliminowanie lub istotne zredukowanie prawdopodobieństwa wystąpienia tych nieprawidłowości w przyszłości.

Status wdrażania rekomendacji – zaleceń kontroli wewnętrznej – jest przedstawiany na Komitecie Audytu.

B.4.3. WDROŻENIE FUNKCJI ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Funkcja zgodności z przepisami jest wykonywana przez podmiot zewnętrzny (outsourcing), który realizuje ją w aspekcie retrospektywnym (analiza aktualnego stanu prawnego, orzecznictwa, rozstrzygnięć i stanowisk nadzoru /*soft law*/, doktryny prawa) i prospektywnym (analiza planowanych zmian, projektów aktów prawnych), w tym również w odniesieniu do wewnętrznych regulacji Towarzystwa (np. analiza statutu, regulaminów, ogólnych warunków ubezpieczeń itp. obowiązujących regulacji i projektowanych w nich zmian). Realizacja tej funkcji sprowadza się także do:

- doradzania Zarządowi i Radzie Nadzorczej w sprawach zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej z przepisami prawa,
- oceniania możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na operacje T UW-CUPRUM,
- określania i oceniania ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Towarzystwo standardów postępowania, przy uwzględnieniu warunków, w których T UW-CUPRUM wykonuje działalność,
- wczesnego ostrzegania (sygnalizacji), tj. zgłaszania uwag poszczególnym komórkom organizacyjnym oraz Zarządowi.

Dodatkowo osoba nadzorująca i wykonująca funkcję zgodności z przepisami przygotowuje roczne plany działalności *Compliance* oraz przeprowadza szkolenia dla pracowników Towarzystwa.

Umieszczenie osoby pełniącej funkcję zgodności z przepisami w pionie Prezesa Zarządu włącza ją w przepływ istotnych informacji o Towarzystwie, a także daje możliwość pozyskiwania dodatkowych, niezbędnych informacji od wszystkich komórek organizacyjnych. Zasady wykonywania tej funkcji oraz odnoszące się do niej wymogi w zakresie kompetencji i reputacji określono w regulaminie funkcji zgodności z przepisami. Pozycja zajmowana przez *Compliance officer* w strukturze organizacyjnej T UW-CUPRUM gwarantuje osobie pełniącej tą funkcję swobodny dostęp do wszystkich obszarów działalności Towarzystwa a jednocześnie zapewnia jej istotny wpływ na podejmowane decyzje. Osoba pełniąca funkcję zgodności z prawem podlega bezpośrednio pod Zarząd i do niego raportuje. Do jej odwołania konieczna jest zgoda Rady Nadzorczej. Ponadto, *Compliance officer* jest członkiem Komitetu Zarządzania Ryzykiem i może przeprowadzać kontrolę we wszystkich komórkach organizacyjnych T UW-CUPRUM pod kątem zgodności z przepisami.

B.5. FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Informacje dotyczące funkcji audytu wewnętrznego, w tym:

- **opis sposobu wdrożenia funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie;**
- **opis, w jaki sposób funkcja audytu wewnętrznego Towarzystwa zachowuje niezależność i obiektywność w stosunku do działań będących przedmiotem przeglądu**

Cel, zakres, uprawnienia i odpowiedzialność funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie określa Karta Audytu Wewnętrznego (zwana dalej Kartą) zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej T UW-CUPRUM z dnia 16 grudnia 2016 roku (ostatnia aktualizacja 29 grudnia 2017 roku). Karta ta wraz z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego – opracowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych – stanowi podstawę działania funkcji audytu wewnętrznego.

Funkcja audytu wewnętrznego jest realizowana w formie outsourcingu.

Zgodnie z Kartą Audytu w strukturze organizacyjnej T UW-CUPRUM Auditor Wewnętrzny (AW) podlega Prezesowi Zarządu. Auditor Wewnętrzny zachowuje swoją niezależność dzięki funkcjonalnemu podporządkowaniu Komitetowi Audytu. Komitet Audytu realizuje podległość funkcjonalną Radzie Nadzorczej T UW CUPRUM poprzez:

- zatwierdzanie Karty Audytu,
- zatwierdzanie planu audytu wewnętrznego na dany rok kalendarzowy oraz jego zmiany,
- zatwierdzanie decyzji w sprawie powołania i odwołania osoby wykonującej funkcję audytu wewnętrznego,
- zatwierdzanie budżetu audytu wewnętrznego w ramach całego budżetu Towarzystwa, w tym wynagrodzenia audytora,

- otrzymywanie informacji na temat działań audytu wewnętrznego w odniesieniu do planu i innych spraw.

Ponadto, Karta upoważnienia audytora m.in. do:

- przeprowadzania audytu wewnętrznego we wszystkich obszarach działania Towarzystwa,
- żądania wszelkich dokumentów, materiałów oraz innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych i informacji niejawnych oraz innych tajemnic chronionych ustawowo.

Audytor Wewnętrzny – co najmniej raz na kwartał – spotyka się z Komitetem Audytu bez obecności Zarządu.

Zadania funkcji audytu wewnętrznego są realizowane na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego. Plan ten jest zatwierdzany przez Zarząd Towarzystwa oraz Komitet Audytu najpóźniej do 31 stycznia danego roku, którego dotyczy. Jego ramy określa przyjęta przez Radę Nadzorczą T UW-CUPRUM 3-letnia strategia w zakresie audytu wewnętrznego (aktualnie na lata 2018-2020), która zawiera m.in. identyfikację głównych obszarów i ryzyk w działalności Towarzystwa oraz obliuguje do przeprowadzenia audytu przynajmniej raz na 3 lata w każdym z zidentyfikowanych obszarów.

Roczny Plan Audytu zawiera opis planowanych zadań audytowych ze wskazaniem i zdefiniowaniem: obszarów/procesów objętych audytem, zakresu zadań audytowych, komórek organizacyjnych objętych planowanym audytem, przyjętego na potrzeby planowania poziomu ryzyka (wagi ryzyka) oraz przewidywanego terminu realizacji audytu. Za priorytetowe działania audytu wewnętrznego przyjmuje się obszary o najwyższych wskaźnikach ryzyka dla zidentyfikowanych obiektów audytu.

Funkcje audytu wewnętrznego określa zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Regulamin audytu wewnętrznego T UW-CUPRUM (ostatnia aktualizacja - 28 grudnia 2016 r.). Regulamin ten definiuje zadania i zasady jego funkcjonowania. Te ostatnie obejmują planowanie, realizację zadań audytowych, ich dokumentowanie i monitorowanie realizacji zaleceń po dokonanych audycie.

Prowadzony jest rejestr zrealizowanych audytów oraz wydanych rekomendacji wraz z informacjami o stanie ich realizacji.

Audytor wewnętrzny informuje Zarząd – co najmniej raz na kwartał – o wynikach przeprowadzonych audytów wewnętrznym oraz stanie realizacji rekomendacji po przeprowadzonych audytach.

Audytor Wewnętrzny przedstawia Prezesowi Zarządu i Komitetowi Audytu sprawozdanie z wykonania rocznego planu audytu wewnętrznego.

B.6. FUNKCJA AKTUARIALNA

Sposób wdrożenia funkcji aktuarialnej w Towarzystwie

Zadania i odpowiedzialność funkcji aktuarialnej określa Regulamin funkcji aktuarialnej zatwierdzony uchwałą Zarządu Towarzystwa nr 165/2016 z dnia 22.05.2014 r. (29.05.2016 - aktualizacja). W strukturze organizacyjnej T UW-CUPRUM funkcja ta jest podporządkowana członkowi Zarządu ds. zarządzania ryzykiem i pełni ją – powołana przez Zarząd – jedna osoba na zasadzie outsourcingu, co wynika ze skali, charakteru i złożoności prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Zadania funkcji aktuarialnej obejmują:

- koordynowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,

- zapewnianie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodnie z wymogami Dyrektywy Wypłacalność II, w tym także zapewnianie stabilności modeli wyceny w kontekście niewielkich zmian wprowadzonych w parametrach tych modeli wyceny,
- ocenianie danych wykorzystywanych do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pod względem kompletności i jakości,
- porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- nadzorowanie obliczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w przypadkach, gdy Towarzystwo nie posiada wystarczających danych o odpowiedniej jakości, by zastosować wiarygodną metodę aktuarialną dla zbioru lub podzbioru zobowiązań ubezpieczeniowych lub kwot, które mogą być odzyskane na podstawie umów reasekuracji,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwritingu) z uwzględnieniem powiązań tych ryzyk z poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji z uwzględnieniem powiązań tych umów z poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń wymagań kapitałowych (kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego; z zastrzeżeniem, że Towarzystwo korzysta z modelu standardowego) oraz w odniesieniu do własnej oceny ryzyka i wypłacalności,
- wyliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego.

Osoba pełniąca Funkcję Aktuarialną ma pełną niezależność decyzyjną, w tym także w stosunku do osób pełniących funkcje kluczowe jak i zarządcze. Ponadto, przysługuje jej prawo do stałego kontaktu z każdym pracownikiem oraz z osobami pełniącymi funkcje zarządcze i kluczowe. Osoba ta ma nieograniczony dostęp do dowolnych dokumentów bądź planów Towarzystwa, niezbędnych do prawidłowego wykonywania powierzonych jej obowiązków.

Osoba pełniąca Funkcję Aktuarialną współpracuje na bieżąco z wyznaczonymi pracownikami Biura Ubezpieczeń, Biura Likwidacji Szkód, Biura Reasekuracji i Analiz oraz Biura Finansowo-Księgowego, a także uczestniczy w regularnych spotkaniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem, co zapewnia jej pełną wiedzę na temat bieżącego funkcjonowania Towarzystwa.

B.7. OUTSOURCING

Opis stosowanych zasad outsourcingu oraz informacje nt. outsourcingu wszelkich podstawowych, ważnych funkcji lub czynności operacyjnych wraz z określeniem jurysdykcji, w której są zlokalizowani usługodawcy

Stosowane w TUW-CUPRUM zasady outsourcingu określają:

- funkcje należące do systemu zarządzania oraz czynności ubezpieczeniowe, które Towarzystwo zamierza powierzać w drodze outsourcingu ze wskazaniem sposobu ich klasyfikowania (ważne, podstawowe),
- sposób wyboru dostawcy usług o odpowiedniej jakości,
- elementy umowy o świadczenie usług,
- sposób realizacji outsourcingu czynności ubezpieczeniowych oraz funkcji należących do systemu zarządzania,

- sposób zarządzania ryzykiem związanym z powierzaniem wykonywania czynności oraz funkcji należących do systemu zarządzania na zasadach outsourcingu,
- zakres i sposób kontroli usługodawców,
- plany awaryjne, w tym strategie wyjścia związane z ewentualną rotacją osób lub podmiotów świadczących usługi zewnętrzne, w tym zwłaszcza w zakresie podstawowych i ważnych funkcji lub czynności.

Towarzystwo korzysta z usług zewnętrznych (outsourcing) w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, aktuarialnej, zgodności z przepisami, audytu wewnętrznego), co wynika ze skali, charakteru i złożoności prowadzonej działalności. Wszystkie podmioty zewnętrzne świadczące usługi na rzecz TUW-CUPRUM mają siedzibę w Polsce i podlegają rodzimemu prawodawstwu.

Z uwagi na ograniczoną skalę prowadzonej działalności, ograniczenie kosztów oraz zasadę proporcjonalności TUW-CUPRUM podjął decyzję o outsourcingu funkcji kluczowych (zgodności z przepisami, audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem, aktuarialnej).

B.8. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Inne istotne informacje dotyczące systemu zarządzania

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania w punktach B.1-B.7.

C. PROFIL RYZYKA

Ramy apetytu na ryzyko określają poziom ryzyka, jaki Towarzystwo (Zarząd) akceptuje w zakresie realizowanej strategii biznesowej przy zadanym (planowanym) poziomie kapitału (środków własnych) na dany rok.

Ramy apetytu na ryzyko obejmują:

- jakościowe określenie wielkości i rodzaju ryzyka, jakie Towarzystwo akceptuje,
- poziom tolerancji, wyrażony ilościowym określeniem wielkości i rodzaju ryzyka, jakie TUV-CUPRUM może zaakceptować,
- limity, definiujące ograniczenia ilościowe w zakresie wielkości i rodzaju ryzyk, których przekroczenie inicjuje działania mitygujące.

Towarzystwo wyznacza apetyt na ryzyko zarówno dla ryzyk ujętych, jak i nieujętych w formule standardowej.

Dla ryzyk ujętych w formule standardowej, tzn. dla ryzyk:

- rynkowego,
- niewykonania zobowiązania przez kontrahenta,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie,
- operacyjnego,
- wartości niematerialnych i prawnych,

apetyt na ryzyko jest wyrażany ilościowo określając wpływ danego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności. Przy czym Towarzystwo nie posiada ekspozycji na ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz na ryzyko wartości niematerialnych i prawnych.

Apetyt na ryzyko dla ryzyk ujętych w formule standardowej wynika z:

- projekcji wymogów kapitałowych na okres zgodny ze sporządzanym planem finansowym,
- projekcji środków własnych na okres zgodny ze sporządzanym planem finansowym,
- docelowego, oczekiwanego poziomu środków własnych w relacji do kapitałowego wymogu wypłacalności.

Apetyt na poszczególne ryzyka wyznaczono na poziomie, który zapewnia w kolejnych latach utrzymanie współczynnika wypłacalności w wysokości co najmniej 150%. Odniesienie konkretnych wartości apetytu dla poszczególnych ryzyk polega na przypisaniu nadwyżki dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności ponad 150% do określonych kategorii ryzyk. Decyzja Zarządu o przypisaniu tej nadwyżki do poszczególnych ryzyk wskazuje, w których kategoriach ryzyka Towarzystwo planuje zwiększyć swoją ekspozycję. W przypadku TUV-CUPRUM jest to przede wszystkim ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż na życie, przy czym konsekwencją zwiększenia ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe będzie również wzrost ekspozycji na ryzyko: rynkowe, niewykonania zobowiązania przez kontrahenta i operacyjne.

Dla ryzyk nieujętych w formule standardowej, tzn. dla ryzyk:

- płynności,
- utraty reputacji,
- strategicznego,

apetyt na ryzyko jest wyrażany jakościowo.

Apetyt na ryzyko dla ryzyk nieujętych w formule standardowej wynika z:

- ostrożnego podejścia do prowadzenia działalności ubezpieczeniowej,
- ograniczania wpływu ryzyk nieujętych w formule standardowej na ryzyka ujęte w formule standardowej,

- regulacji wewnętrznych Towarzystwa oraz przepisów prawa.

Najistotniejszym ryzykiem Towarzystwa jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie, stanowiące 81,9% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności. W ramach tego ryzyka wyróżnia się:

- ryzyko składki i rezerw stanowiące 44,2% wartości wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie,
 - ryzyko rezygnacji z umów stanowiące 0,2% wartości wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie,
 - ryzyko katastroficzne stanowiące 79,3% wartości wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie,
- oraz efekt dywersyfikacji tych ryzyk, który stanowi 23,7% wartości wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie.

Drugim, pod względem wielkości, jest ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, stanowiące 17,5% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności.

Na trzeciej pozycji plasuje się ryzyko rynkowe, stanowiące 9,1% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności. Do największych ryzyk wchodzących w jego skład należą:

- ryzyko koncentracji aktywów stanowiące 71,3% wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego,
 - ryzyko stóp procentowych stanowiące 58,5% wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego,
 - ryzyko spreadu kredytowego stanowiące 28,8% wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego,
 - ryzyko cen nieruchomości stanowiące 15,2% wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego,
- oraz efekt dywersyfikacji, który stanowi 73,8% wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego.

Pozostałe ryzyka:

- aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych stanowiące 1,0% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności,
- operacyjne stanowiące 5,3% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności,
- wartości niematerialnych i prawnych stanowiące 0,0% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności.

Suma udziałów wymogów kapitałowych dla poszczególnych ryzyk w całkowitym kapitałowym wymogu wypłacalności przekracza 100%, ponieważ podlega korekcie (pomniejszeniu) o efekt dywersyfikacji, stanowiący 14,6% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności.

TUW-CUPRUM przeprowadza – co najmniej raz do roku – analizę wrażliwości, obejmującą zdefiniowane przez Towarzystwo testy warunków skrajnych, analizy scenariuszowe oraz odwrotny test warunków skrajnych. Przedmiotem analiz są możliwe do zajścia zdarzenia, które – biorąc pod uwagę profil ryzyka TUW-CUPRUM – mogą potencjalnie wywołać spadek współczynnika wypłacalności w przypadku ich materializacji w obrębie poszczególnych ryzyk.

Towarzystwo przeprowadza analizę wrażliwości przez zdefiniowanie zbioru zdarzeń z uwzględnieniem wydarzeń historycznych i potencjalnych, tj. mogących powstać w ramach aktualnego portfela ubezpieczeniowego. W obrębie prowadzonych analiz określa się wpływ danego zdarzenia i/lub scenariusza zdarzeń na środki własne (ustalenie wpływu na wartość aktywów i zobowiązań) i kapitałowy wymóg wypłacalności, a w konsekwencji na współczynnik wypłacalności. Ponadto, określa się działania zaradcze, by nie doprowadzić do materializacji tych niekorzystnych scenariuszy i/lub działania jakie podejmie Towarzystwo w przypadku ich materializacji. W dalszym toku tej procedury przedstawia się wyniki przeprowadzonej analizy dla każdego z istotnych ryzyk ujętych w formule standardowej.

Szczegółowe wyniki analizy wrażliwości są corocznie prezentowane w raporcie z Własnej Oceny Ryzyka i Wyłacalności. Raport ten jest przyjmowany uchwałą Zarządu Towarzystwa, przesyłany do organu nadzoru oraz prezentowany Radzie Nadzorczej TUV-CUPRUM.

C.1. RYZYKO AKTUARIALNE

Ryzyko aktuarialne jest definiowane jako „ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, wynikające ze zmian w poziomie, trendzie lub zmienności współczynników przyjętych do szacowania tych zobowiązań lub ekstremalnych i/lub wyjątkowych zdarzeń”.

W ocenie Towarzystwa ryzyko aktuarialne dotyczy:

- decyzji o przyjmowaniu podmiotów do ubezpieczenia,
- procesów oceny i pomiaru tego ryzyka,
- procesów ustalania składki ubezpieczeniowej,
- konstrukcji produktów ubezpieczeniowych,
- otoczenia zewnętrznego (zmiany ekonomiczne i prawne, zachowania ubezpieczających), wpływającego na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego,
- ocen przebiegu szkodowości,
- wyborów technik ubezpieczeń (ustalenie udziału własnego w ubezpieczeniu bezpośrednim i pośrednim, decyzje o zastosowaniu reasekuracji),
- ustalania wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w relacji do przyjętych ryzyk ubezpieczeniowych.

TUV-CUPRUM zarządza ryzykiem aktuarialnym m.in. przez:

- decyzje biznesowe,
- ustalanie wartości i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- strategię taryfową i ocenę adekwatności składek ubezpieczeniowych,
- zmiany w ogólnych warunkach ubezpieczeń,
- proces oceny i akceptacji ryzyka ubezpieczeniowego,
- stosowanie narzędzi ograniczających ryzyko aktuarialne, w szczególności reasekurację.

Adekwatność rezerw jest monitorowana przez aktuarium nadzorującą funkcję aktuarialną. Badanie w tym zakresie jest przeprowadzane co najmniej raz w roku.

Ocenę adekwatności składki (analizę szkodowości na grupy ubezpieczeń, analizę szkodowości na produkty) przeprowadza się raz na kwartał, ale nie rzadziej niż raz w roku. Jej wyniki przekładają się na strategię taryfową.

Zasadnicze techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego, stosowane przez Towarzystwo, to:

- wprowadzanie karencji, wyłączeń i limitów do umów ubezpieczenia,
- stosowanie underwritingu,
- zawieranie umów reasekuracji i koasekuracji,
- odpowiednie kształtowanie zasad funkcjonowania związków wzajemności członkowskiej,
- wykorzystywanie zdefiniowanych procedur i procesów na etapie wypłaty świadczeń.

Towarzystwo analizuje przebieg ubezpieczeń sporządzając raporty z analiz ubezpieczeń wzajemnych oraz produktów ubezpieczeniowych.

Towarzystwo za miarę szkodowości przyjmuje wskaźniki szkodowości według grup ubezpieczeń w ramach poszczególnych ZWC i klientów komercyjnych.

Towarzystwo zakłada, że ryzyko aktuarialne do 2024 roku (horyzont aktualnej Strategii TUV-CUPRUM) będzie umiarkowane i w miarę stabilne.

Specyfiką działalności Towarzystwa są m.in. zapisy dotyczące rozliczania składek ubezpieczeniowych (system zwrotów i dopłat) w ramach poszczególnych ZWC, które istotnie ograniczają poziom ryzyka aktuarialnego.

W Towarzystwie koncentracja ryzyka aktuarialnego dotyczy głównie ryzyka pożaru, w którym maksymalna suma ubezpieczenia kształtuje się na poziomie 630 mln zł. Za ryzyka rozproszone uznaje się ryzyka powodzi i huraganu.

W opinii Towarzystwa ryzyko rezygnacji z ubezpieczeń wzajemnych na rzecz ubezpieczeń komercyjnych nie jest istotne. Za kontynuacją dotychczasowej polityki ubezpieczeniowej klientów (członków, właścicieli) Towarzystwa przemawiają osiągnięte wyniki na ubezpieczeniach (realne, wymierne korzyści finansowe).

Ryzyko istotnej fluktuacji składki przypisanej nie wydaje się wysokie, gdyż 99% jej ogólnej wartości pochodzi od funkcjonujących w Towarzystwie związków wzajemności członkowskiej.

Ryzyko aktuarialne jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) przy pomocy formuły standardowej.

Ryzyko aktuarialne jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wyłacalności.

Kluczowe ryzyka aktuarialne – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiążą się ze wzrostem szkodowości, a tym samym zobowiązań Towarzystwa. TUV-CUPRUM w ramach prowadzonych testów nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tych ryzyk, ale również definiuje działania jakie powinny zostać podjęte w ramach ich mitygacji.

Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych w ramach ryzyka aktuarialnego wykazały, że wzrost szkodowości spowodowany powodzią (ZWC Lasy Państwowe), tąpnięciami (ZWC Polska Miedź) oraz wybuchami materiałów pirotechnicznych (umowa spoza ZWC) przełoży się na obniżenie wartości środków własnych o 28,2 mln zł, zmniejszenie kapitałowego wymogu wyłacalności o 0,4 mln zł, a w konsekwencji wywoła spadek współczynnika wyłacalności o 78,5 pp. z 196,3% do 117,8%. Ponadto, w ramach testów warunków skrajnych, obok ustalenia ilościowego wpływu realizacji ryzyka aktuarialnego, zdefiniowano działania ukierunkowane na ograniczenie wpływu materializacji tego scenariusza na wartość współczynnika wyłacalności.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka aktuarialnego. Ekspozycja na to ryzyko, mierzona formułą standardową, wzrosła z 23 355 tys. zł (31.12.2018 r.) do 28 873 tys. zł (31.12.2019 r.) Odchylenie to wynikało ze wzrostu składki przypisanej i sum ubezpieczenia na ryzyka powodzi oraz huraganu, a także z mniejszego wykorzystania technik ograniczania ryzyka dla ryzyka katastroficznego, w szczególności ryzyka powodzi.

Ekspozycja na ryzyko aktuarialne na dzień 31 grudnia 2019 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wyłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.2. RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe to możliwość poniesienia straty lub wystąpienia niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej w bezpośrednim lub pośrednim następstwie wahań poziomu (zmienności) rynkowych cen aktywów, zobowiązań oraz instrumentów finansowych.

Zasady lokowania środków finansowych Towarzystwa określono w Regulaminie Działalności Lokacyjnej, który został zaktualizowany w 2019 roku. W dokumencie tym zdefiniowano m. in.:

- możliwości i kierunki inwestowania,
- limity koncentracji lokat według kategorii aktywów,

- limity koncentracji lokat w ujęciu podmiotowym.

W ramach ryzyka rynkowego Towarzystwa zidentyfikowano ryzyko:

- stopy procentowej,
- cen nieruchomości.

Ryzyko stopy procentowej wiąże się z potencjalnymi zmianami stóp procentowych lokat. Za czynniki tego ryzyka przyjmuje się:

- kryzys ekonomiczny i/lub finansowy,
- istotne zmiany (podnoszenie lub obniżanie) stóp procentowych przez bank centralny w krótkim okresie,
- zbyt ryzykowne lokowanie środków,
- inflację.

TUW-CUPRUM ogranicza ryzyko stopy procentowej przez:

- bieżący monitoring stóp procentowych, efektywnych stóp zwrotu poszczególnych inwestycji (przede wszystkim obligacji),
- dywersyfikację lokat (przedmiotową i podmiotową),
- inwestowanie w instrumenty o stałym i zmiennym oprocentowaniu,
- inwestowanie w instrumenty o różnym terminie zapadalności.

Zmaterializowanie się tego ryzyka może doprowadzić – w szczególności – do obniżenia poziomu aktywów, a w konsekwencji uszczuplenia środków własnych Towarzystwa i pogorszenia się jego współczynników wypłacalności.

Ryzyko cen nieruchomości łączy się ze spadkiem wartości cen nieruchomości na rynku wtórnym. Zmiany te może wywołać kryzys ekonomiczny, finansowy lub polityczny.

TUW-CUPRUM niwelując ryzyko cen nieruchomości unika lokowania środków w nieruchomości. Jedyną inwestycją w tym zakresie jest własna siedziba Towarzystwa.

Materializacja tego ryzyka prowadzi do konsekwencji finansowych (np. obniżenie wartości aktywów i kapitałów). W przypadku TUW-CUPRUM ryzyko cen nieruchomości nie jest istotne ze względu na znikomą wartość tego typu lokat.

Realizacja zasady „ostrożnego inwestora” odbywa się przez stosowanie *Regulaminu działalności lokacyjnej TUW-CUPRUM*. Zgodnie z jego zapisami Towarzystwo inwestuje środki finansowe wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określić, mierzyć i monitorować z respektowaniem zasady prawidłowego zarządzania, kontrolowania i prowadzenia sprawozdawczości w zakresie ryzyka oraz z właściwym uwzględnieniem ogólnych potrzeb w sferze wypłacalności TUW-CUPRUM. Ponadto, środki finansowe są lokowane w taki sposób, by osiągnąć jak najwyższy stopień bezpieczeństwa i jakości lokat oraz optymalny poziom ich rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności inwestowanych środków. Aktywa muszą być odpowiednio zróżnicowane i rozproszone, tak aby umożliwiały właściwe reagowanie Towarzystwa na zachodzące zmiany w otoczeniu gospodarczym, a w szczególności na rozwój wydarzeń na rynkach finansowych i nieruchomości lub w przypadku wystąpienia zdarzeń katastroficznych.

TUW-CUPRUM inwestuje przede wszystkim w obligacje Skarbu Państwa. Instrumenty te, z jednej strony, zapewniają bezpieczną formę lokowania wolnych środków pieniężnych, z drugiej natomiast, gwarantują relatywnie korzystną stopę zwrotu, zwłaszcza na tle lokat bankowych. Oprócz obligacji Towarzystwo inwestuje wolne środki w lokaty bankowe, ale wyłącznie w bankach o ratingu inwestycyjnym spełniającym wymogi określone w Regulaminie działalności lokacyjnej TUW-CUPRUM. W 2019 r. Towarzystwo nie inwestowało w akcje i obligacje komunalne oraz nie posiadało takich aktywów.

TUW-CUPRUM nie inwestuje i nie zamierza inwestować w:

- instrumenty finansowe, które nie są dopuszczone do obrotu na regulowanym rynku finansowym,
- złożone produkty finansowe, których wartość trudno przewidzieć,
- instrumenty pochodne,
- sekurytyzowane instrumenty finansowe.

Towarzystwo nie posiada aktywów ani zobowiązań w walutach obcych – nie występuje ryzyko walutowe.

Struktura lokat Towarzystwa w 2019 r., w tym na 31.12.2019 r., spełniała kryteria określone w *Regulaminie działalności lokacyjnej T UW-CUPRUM*, m. in. w zakresie przyjętej dywersyfikacji podmiotowej i przedmiotowej.

Towarzystwo klasyfikuje ryzyka wchodzące w skład ryzyka rynkowego do grupy ryzyk o niskim poziomie, z wyjątkiem ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko rynkowe jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) przy pomocy formuły standardowej.

Ryzyko rynkowe jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności.

Kluczowe ryzyko rynkowe – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiąże się z możliwością (ryzykiem) wzrostu stóp procentowych, prowadzącą do spadku wartości środków własnych Towarzystwa o 1,5 mln zł oraz wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności o 0,2 mln zł, a w konsekwencji obniżenia współczynnika wypłacalności o 5,2 pp. z 196,3% do 191,1%. T UW-CUPRUM w ramach testów nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tego ryzyka, ale również definiuje działania ograniczające wpływ ryzyka stopy procentowej na wartość współczynnika wypłacalności w przypadku jego materializacji.

Koncentracja ryzyka rynkowego wiąże się wyłącznie z ryzykiem wzrostu stóp procentowych.

W okresie sprawozdawczym ekspozycja na ryzyko rynkowe, mierzona formułą standardową, zmniejszyła się z 4 493 tys. zł (31.12.2018 r.) do 3 205 tys. zł (31.12.2019 r.) Odchylenie to wynikało ze zmiany struktury lokat – zmniejszenie inwestycji w depozyty bankowe i wzrost inwestycji w obligacje zmiennokuponowe Skarbu Państwa.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka rynkowego.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe na dzień 31 grudnia 2019 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.3. RYZYKO KREDYTOWE

Towarzystwo definiuje ryzyko kredytowe jako możliwość poniesienia straty lub wystąpienia niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej w następstwie wahań zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, niewykonania zobowiązań przez kontrahentów i dłużników, ryzyka spreadu lub koncentracji aktywów.

W przypadku Towarzystwa ekspozycja na ryzyko kredytowe koreluje się z kondycją ekonomiczno-finansową jego kontrahentów, u których lokuje środki finansowe lub z którymi zawiera umowy reasekuracyjne.

Zasady lokowania środków finansowych Towarzystwa określa *Regulamin działalności lokacyjnej*, który m.in. definiuje limity koncentracji lokat w ujęciu podmiotowym oraz określa minimalny poziom ratingu kontrahenta.

Zasady wyboru reasekuratorów normuje „Strategia zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji”.

Ryzyko kredytowe, na które jest lub może być narażone Towarzystwo wiąże się z możliwością niewypłacalności instytucji finansowych. Za czynniki tego ryzyka przyjmuje się:

- kryzys ekonomiczny i/lub finansowy,
- brak dywersyfikacji przedmiotowej i podmiotowej lokat,
- brak dywersyfikacji reasekuratorów,
- kłopoty finansowe reasekuratorów.

TUW-CUPRUM ogranicza poziom ryzyka kredytowego przez:

- racjonalną politykę lokacyjną – (podstawa: *Regulamin działalności lokacyjnej TUW-CUPRUM*) – z zastosowaniem zasady „ostrożnego inwestora” (preferowanie inwestycji w obligacje Skarbu Państwa oraz lokaty bankowe w bankach o odpowiednio wysokim ratingu z uwzględnieniem dywersyfikacji depozytariuszy),
- odpowiedni wybór reasekuratorów (podstawa: kryteria wyboru określone w „*Strategii zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji*”),
- dywersyfikację kontrahentów.

Materializacja ryzyka kredytowego może doprowadzić do obniżenia:

- wartości aktywów,
- płynności, w tym jej utraty,
- wyniku finansowego,
- wartości kapitałów własnych.

Ryzyko kredytowe jest mierzone regularnie (kwartalnie) z zastosowaniem formuły standardowej.

TUW-CUPRUM uznaje ryzyko kredytowe jako ryzyko o niskim poziomie.

W przypadku Towarzystwa ryzyko koncentracji dla ryzyka kredytowego kształtuje się na średnim poziomie. Wymóg kapitałowy dla tego ryzyka na 31 grudnia 2019 roku wynosił 2 285 tys. zł. Ryzyko to generują depozyty bankowe.

Ryzyko kredytowe jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności.

Kluczowe ryzyko kredytowe – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – łączy się z:

- możliwością nieuregulowania zobowiązań przez jednego z reasekuratorów Towarzystwa, co w przypadku materializacji jednej z możliwych maksymalnych szkód prowadzi do spadku wartości środków własnych o 19,4 mln zł oraz kapitałowego wymogu wypłacalności o 0,3 mln zł, a w konsekwencji obniżenia współczynnika wypłacalności o 53,7 pp. z 196,3% do 142,6%. Towarzystwo w ramach testów warunków skrajnych nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tego ryzyka, ale również definiuje działania jakie należy podjąć w celu ograniczenia wpływu materializacji ryzyka kredytowego na wartość współczynnika wypłacalności (test 1),
- obniżeniem o jeden stopień jakości kredytowej reasekuratorów Towarzystwa, co w przypadku materializacji tego ryzyka nie prowadzi do spadku wartości środków własnych, ale skutkuje wzrostem kapitałowego wymogu wypłacalności o 2,6 mln zł, a w konsekwencji obniżeniem współczynnika wypłacalności o 13,4 pp. z 196,3% do 182,9%. Towarzystwo w ramach testów warunków skrajnych nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tego ryzyka, ale również definiuje działania jakie należy podjąć w celu ograniczenia wpływu materializacji ryzyka kredytowego na wartość współczynnika wypłacalności (test 2).

Koncentracja ryzyka kontrahenta dotyczy przede wszystkim ryzyka nieregulowania zobowiązań przez reasekuratorów. Towarzystwo minimalizuje to ryzyko m.in. przez:

- dywersyfikację reasekuratorów,
- analizę sytuacji finansowej reasekuratorów (mierniki wiarygodności kredytowej) przed przedłużeniem lub zawarciem umów reasekuracyjnych,
- weryfikację klauzul wyjścia (rozwiązania obligacyjnych umów reasekuracji),
- analizę możliwości wprowadzenia klauzul wyjścia (rozwiązania fakultatywnych umów reasekuracji).

W okresie sprawozdawczym ekspozycja na ryzyko kredytowe, mierzona formułą standardową, zmalała z 6 981 tys. zł (31.12.2018 r.) do 6 187 tys. zł (31.12.2019 r.). Odchylenie to było pochodną wzrostu współczynników wypłacalności reasekuratorów Towarzystwa, a tym samym obniżenia prawdopodobieństwa niewykonania przez nich zobowiązań.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka kredytowego.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2019 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Towarzystwo definiuje ryzyko płynności jako możliwość niewywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań w następstwie niedopasowania przepływów finansowych. Na ryzyko to składają się następujące ryzyka:

- niedopasowania aktywów i pasywów (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań na skutek rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych),
- rozliczenia (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych),
- koncentracji (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się /brak dywersyfikacji/ lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych),
- opcji (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych).

Monitorowanie i pomiar płynności Towarzystwa odbywa się:

- krótkoterminowo (bieżąca analiza aktywów i pasywów – comiesięczne sprawozdania finansowe, bieżące monitorowanie wydatków na podstawie tygodniowych zestawień wypłat, bieżąca weryfikacja alokacji środków pieniężnych),
- średnioterminowo (analizy sporządzane przy kwartalnych sprawozdaniach finansowych, weryfikacja planów),
- długoterminowo (roczne i wieloletnie plany finansowe, weryfikacja planów, roczne sprawozdania finansowe).

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” w zakresie ryzyka płynności poprzez:

- monitorowanie wpływów i wydatków oraz przepływów pieniężnych,
- lokowanie aktywów w płynne instrumenty finansowe (obligacje Skarbu Państwa, depozyty bankowe),
- utrzymywanie nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami.

Towarzystwo jest w niewielkim stopniu narażone na ryzyko płynności ze względu na krótkie okresy zapadalności zobowiązań. Ponadto, wystąpienie niekorzystnych zjawisk – takich jak np. zdarzenia katastroficzne – jest mniej odczuwalne przez TUW-CUPRUM niż w przypadku innych zakładów ubezpieczeniowych (system dopłat do składek przez Członków Towarzystwa

w przypadku ujemnego wyniku technicznego rachunku ubezpieczeń oraz zastosowanie w umowach reasekuracji klauzuli równoległej płatności).

TUW-CUPRUM dla ryzyka płynności definiuje apetyt na ryzyko przyjmując, że: „*nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na terminowe regulowanie jego zobowiązań, w szczególności na regulowanie zobowiązań ubezpieczeniowych wobec jego klientów, na regulowanie zobowiązań wobec pracowników, wobec kontrahentów oraz pozostałych podmiotów*”.

Towarzystwo ocenia zarówno obecny jak i przewidywany poziom ryzyka płynności jako niski.

Towarzystwo nie identyfikuje koncentracji ryzyka płynności ze względu na dywersyfikację kontrahentów, lokowanie środków finansowych w płynne instrumenty finansowe oraz zapisy w umowach związków wzajemności członkowskiej.

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek, obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2 Aktu Delegowanego, wynosi 150,7 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka płynności. Istotnym zmianom nie uległa również ekspozycja na to ryzyko.

C.5. RYZYKO OPERACYJNE

Towarzystwo definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty w następstwie niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, działań personelu, systemów, bądź zdarzeń zewnętrznych.

Identyfikacja czynników ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach każdego obszaru działalności Towarzystwa i jest dokonywana w oparciu o:

- dane zawarte w systemach informatycznych i rejestrach,
- analizy i oceny pracowników,
- analizy i oceny osób zarządzających zakładem.

Towarzystwo posiada zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, które określają m.in. procedurę zbierania informacji o incydentach operacyjnych.

W Towarzystwie ryzyko operacyjne jest na akceptowalnym poziomie. Stan ten wynika z istniejących i stosowanych procedur, nieskomplikowanych procesów w jednooddziałowej strukturze TUW-CUPRUM, koncentracji na ubezpieczeniach ryzyk korporacyjnych, a przede wszystkim z dobrze zorganizowanego systemu kontroli wewnętrznej.

Towarzystwo ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- działanie zgodne z obowiązującymi procedurami,
- przeglądy i aktualizacje procedur,
- działania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- działania wynikające z analizy zdarzeń operacyjnych.

Ryzyko operacyjne jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) z wykorzystaniem formuły standardowej.

Ryzyko operacyjne jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wyplącalności.

Kluczowe ryzyko operacyjne – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiąże się:

- ze zniszczeniem siedziby Towarzystwa. Materializacja tego ryzyka nie będzie miała istotnego wpływu na wartość aktywów TUW-CUPRUM ze względu na posiadane ubezpieczenie, a ponadto może jedynie utrudnić a nie uniemożliwić kontynuowanie działalności. W ramach prowadzonych testów Towarzystwo definiuje działania jakie należy

podjąć w przypadku realizacji tego ryzyka, by zminimalizować jego skutki pod względem wpływu na wartość aktywów (w szczególności związane z obsługą umów ubezpieczenia i terminową realizacją zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia) (test 1),

- z nieterminowym rozpatrzeniem prawidłowo wysłanej reklamacji (awaria systemów informatycznych). Materializacja tego ryzyka wywrze wpływ na środki własne (równy wartości kwoty nierozpatrzonej w terminie prawidłowo wysłanej reklamacji – brak możliwości kwantyfikacji). Wpływ na wymóg kapitałowy będzie ograniczony (test 2).

Towarzystwo nie identyfikuje koncentracji ryzyka operacyjnego ze względu na istniejące procedury, nieskomplikowane procesy w jednooddziałowej strukturze TUV-CUPRUM oraz dobrze zorganizowany system kontroli wewnętrznej.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka operacyjnego. Istotnym zmianom nie uległa również ekspozycja na to ryzyko.

Ekspozycja na ryzyko operacyjne na dzień 31 grudnia 2019 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.6. POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA

Pozostałe ryzyka, istotne z punktu widzenia Towarzystwa, to ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko strategiczne

Towarzystwo wiąże ryzyko strategiczne z możliwością: podjęcia niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, nieposiadania lub wadliwej realizacji przyjętej strategii oraz niewłaściwej reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu.

W ocenie Towarzystwa ryzyko strategiczne kształtuje się na średnim poziomie istotności. TUV-CUPRUM posiada, aktualizuje i realizuje przyjętą strategię oraz nie spodziewa się znaczących zmian w otoczeniu prawnym lub ekonomicznym, które istotnie wpłynęłyby na jej implementację.

W procesie identyfikacji oraz monitorowania ryzyka strategicznego Towarzystwo stosuje dwa podejścia – „top-down” oraz „bottom-up”.

Podejście „top-down” sprowadza się do:

- procesu planowania,
- regularnego (w cyklach kwartalnych) monitorowania strategii z wykorzystaniem analizy odchyłeń rzeczywistych wartości poszczególnych parametrów (np. składka przypisana, współczynnik szkodowości, zwroty z lokat, poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, poziom kosztów działalności ubezpieczeniowej) od wielkości zakładanych,
- odpowiedniego reagowania na zaistniałe nieprawidłowości (negatywne odchylenia).

Podejście „bottom-up” sprowadza się do obserwacji otoczenia, w którym działa Towarzystwo (np. zmian prawnych i regulacyjnych, działań konkurencji, sytuacji gospodarczej) oraz do obserwacji samego Towarzystwa (np. struktury organizacyjnej, rotacji kadr, decyzji udziałowców) ukierunkowanego na identyfikację czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które mogą wpływać na realizację strategii TUV-CUPRUM.

Towarzystwo wykorzystując podejścia „top-down” oraz „bottom-up” ma gwarancję pełnej identyfikacji czynników i zdarzeń wpływających na ryzyko strategiczne.

Towarzystwo identyfikując ryzyko strategiczne i czynniki/zdarzenia je kształtujące podejmuje działania zorientowane na redukcję istniejącego ryzyka i/lub czynników/zdarzeń je

wywołujących. W szczególności wiąże się to z dodatkowym przeglądem strategii i analizą działań konkurencji.

W 2019 r. Towarzystwo przeprowadziło test warunków skrajnych, w którym założono materializację ryzyka braku realizacji strategii (test scenariuszowy: spadek składki przypisanej, niezmienione koszty działalności ubezpieczeniowej, wzrost kosztu reasekuracji, zmniejszenie przychodów z lokat). Materializacja ryzyka strategicznego prowadzi do spadku wartości środków własnych Towarzystwa o 0,2 mln zł (niewielki spadek wynika z absorpcji strat przez rezerwę na zwrot składek dla członków) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności o 0,2 mln zł, a w konsekwencji wzrostu współczynnika wypłacalności o 0,6 pp. z 196,3% do 196,9%.

W okresie sprawozdawczym ryzyko strategiczne utrzymywało się na akceptowalnym poziomie, nie wykazując istotnych wahań.

Ryzyko utraty reputacji

Towarzystwo definiuje ryzyko utraty reputacji jako możliwość negatywnego odbioru wizerunku T UW-CUPRUM przez klientów, kontrahentów, członków Towarzystwa, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.

Ryzyko utraty reputacji wpływa na działalność Towarzystwa w każdym obszarze i powinno być objęte szczególną obserwacją. Należy jednak zauważyć, że oszacowanie wpływu finansowego tego ryzyka np. na wynik finansowy, czy też wymagany kapitał jest dość trudne.

Towarzystwo ocenia ryzyko utraty reputacji w sposób jakościowy przyjmując, że ma ono wpływ:

- nieistotny (brak negatywnego oddziaływania na reputację T UW-CUPRUM),
- średnio istotny (negatywne postrzeganie T UW-CUPRUM w skali lokalnej i/lub regionalnej),
- istotny (negatywne postrzeganie T UW-CUPRUM w skali krajowej).

Towarzystwo ogranicza ryzyko utraty reputacji stosując odpowiednie procedury planistyczne i wprowadzając regulacje ograniczające możliwość wystąpienia zdarzeń, które mogą prowadzić do jego negatywnego odbioru. Działania te, w pierwszym zakresie, polegają na analizie planowanych celów biznesowych (strategicznych, finansowych) pod kątem reputacji T UW-CUPRUM, w drugim natomiast, przyjmują postać regulacji i dotyczą m. in.:

- procedury rozpatrywanie skarg i reklamacji klientów (Regulamin skarg i zażaleń oraz Regulamin rozpatrywania reklamacji),
- postępowania z informacjami poufnymi (instrukcja wewnętrzna),
- współpracy z mediami (zasady określone w regulaminie organizacyjnym oraz w Polityce Informacyjnej).

Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji w Towarzystwie sprowadza się w szczególności do podejmowania działań:

- zapobiegawczych, ograniczających występowanie lub minimalizujących skalę i zakres występowania negatywnych zdarzeń wizerunkowych,
- osłonowych, eliminujących, łagodzących lub minimalizujących niekorzystny wpływ negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych.

Towarzystwo nie wykonało testów warunków skrajnych dla ryzyka utraty reputacji, co wynikało zarówno z istniejących procedur i kontroli wewnętrznych oraz jakościowej oceny tego ryzyka.

W okresie sprawozdawczym ryzyko utraty reputacji utrzymywało się na stabilnym poziomie.

T UW-CUPRUM nie identyfikuje koncentracji ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.

W okresie sprawozdawczym nie uległy istotnym zmianom środki zastosowane w celu oceny ryzyka strategicznego i ryzyka utraty reputacji. Istotnym zmianom nie uległa również ekspozycja na te ryzyka.

C.7. WSZELKIE INNE INFORMACJE

TUW-CUPRUM określa wpływ COVID-19 na dane ilościowe i jakościowe ujawnione w niniejszym raporcie z uwzględnieniem aspektów działalności Towarzystwa związanych z:

- zawieraniem umów ubezpieczenia, wpłatami składek ubezpieczeniowych oraz rezygnacjami z umów ubezpieczenia,
- szkodowością i wzrostem zobowiązań ubezpieczeniowych,
- aktywami,
- reasekuracją i ryzykiem kontrahenta,
- ryzykiem operacyjnym.

Zawieranie umów ubezpieczenia, wpłaty składek ubezpieczeniowych oraz rezygnacje z umów ubezpieczenia

Biorąc pod uwagę:

- brak w aktualnej ofercie produktowej ubezpieczeń skierowanych do osób indywidualnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw,
- istniejące i planowane umowy ubezpieczenia w ramach funkcjonujących związków wzajemności członkowskiej (ZWC PM, ZWC LP)

Towarzystwo nie przewiduje wpływu COVID-19 na wpłaty składek ubezpieczeniowych, zarówno w krótkim jak i długim terminie.

Szkodowość i wzrost zobowiązań ubezpieczeniowych

Biorąc pod uwagę:

- brak ubezpieczeń, w których wypłata odszkodowania/świadczenia następuje w przypadku choroby,
- brak gwarancji ubezpieczeniowych,
- brak ubezpieczeń ryzyka utraty dochodu („business interruption”),
- zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia (*„TUW-CUPRUM nie odpowiada za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń”*)

Towarzystwo nie przewiduje wpływu COVID-19 na wysokość wypłacanych odszkodowań i świadczeń, zarówno w krótkim jak i długim terminie.

Aktywa

Biorąc pod uwagę:

- brak inwestycji w akcje i walory oparte na akcjach,
- niewielką wartość inwestycji w obligacje korporacyjne (1 991 tys. zł), zwłaszcza w relacji do sumy portfela inwestycyjnego,
- dominującą pozycję obligacji Skarbu Państwa i depozytów bankowych w sumie lokat finansowych TUW-CUPRUM,

Towarzystwo nie przewiduje istotnego wpływu COVID-19 na wysokość aktywów oraz środków własnych.

Reasekuracja i ryzyko kontrahenta

Towarzystwo przeprowadziło test warunków skrajnych ustalając wpływ obniżenia stopnia jakości kredytowej reasekuratorów na prowadzoną działalność (punkt C.3 Ryzyko kredytowe). W ocenie Towarzystwa, w czwartym kwartale 2020 r. możliwy jest wzrost składek reasekuracyjnych dla umów reasekuracji z okresem ich obowiązywania w 2021 roku. Obecnie, potencjalny wzrost tych składek nie jest możliwy do skwantyfikowania.

Biorąc pod uwagę:

- ograniczony zakres reasekuracji,
- stosunkowo niewielkie wartości płaconych składek reasekuracyjnych,

Towarzystwo nie przewiduje istotnego wpływu ewentualnego wzrostu składek reasekuracyjnych na spadek wartości aktywów.

Ryzyko operacyjne

Biorąc pod uwagę:

- plan ciągłości działania Towarzystwa, zatwierdzony uchwałą Zarządu nr 184/2019, określający zasady zastępstwa pracowników oraz pracy zdalnej z wykorzystaniem dostępu do sieci informatycznej przez VPN,
- techniczne możliwości wykonywania pracy zdalnej przez każdego pracownika oraz działania podjęte na rzecz minimalizacji ryzyka zachorowania (ustalenia/decyzje Komitetu Zarządzania Ryzykiem; posiedzenie z dnia 05.03.2020 r.)
- wprowadzone rozwiązania organizacyjno-prewencyjne (Zarządzenie Prezesa T UW-CUPRUM nr P/3/2020 z dnia 12.03.2020 r.) polegające na:
 - wstrzymaniu do odwołania:
 - wszystkich zagranicznych delegacji służbowych oraz delegacji krajowych związanych z udziałem w konferencjach i szkoleniach,
 - urlopów wypoczynkowych pracowników odpowiedzialnych za nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy,
 - umożliwieniu pracownikom powyżej 65 roku życia przebywania, w ramach czasu pracy, w domach,
 - bieżącym monitorowaniu zaleceń, ogłoszeń i komunikatów Głównego Inspektora Sanitarnego odnoszących się do epidemii COVID-19 i niezwłocznym przekazywaniu tych informacji pracownikom T UW-CUPRUM,
 - określeniu trybu postępowania w przypadku pojawienia się objawów zakażenia koronawirusem u któregośkolwiek z pracowników,

Towarzystwo nie przewiduje istotnego wpływu COVID-19 na jego bieżącą działalność operacyjną.

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące profilu ryzyka we wstępie do sekcji C oraz w punktach C.1-C.6.

D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej TUV-CUPRUM zawierające informacje dotyczące obszarów określonych w art. 260 Aktu Delegowanego, zgodnie z obowiązującymi Towarzystwo wymogami dotyczącymi ujawniania informacji, o których mowa w ust. 1 i 3 ww. artykułu

Aktywa i zobowiązania wycenia się dla celów wypłacalności zgodnie z zapisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Aktu Delegowanego oraz powiązаныmi wytycznymi EIOPA.

Towarzystwo na mocy ww. przepisów wycenia aktywa dla celów wypłacalności oraz zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w wartości godziwej przy założeniu kontynuacji działalności.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest ich wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

W sytuacji, gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań na podstawie kryteriów odnoszących się do aktywnych rynków, które są określone w międzynarodowych standardach rachunkowości przyjętych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, dokonując korekt odzwierciedlających różnice. Korekty te odzwierciedlają czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań, w tym:

- charakter lub lokalizacje składnika aktywów lub zobowiązań,
- stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem zobowiązań,
- obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

Jeżeli zastosowanie podstawowej metody wyceny (wg cen rynkowych) nie jest możliwe, wówczas stosowane są metody alternatywne, takie jak:

- podejście rynkowe, które zakłada wykorzystywanie cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa lub zobowiązania lub identyczną lub podobną grupę aktywów i zobowiązań. Metody wyceny spójne z podejściem rynkowym obejmują wycenę macierzową;
- podejście dochodowe, dające pojedynczą wartość bieżącą przez dyskontowanie przyszłych kwot, takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty. W tym przypadku wartość godziwa powinna odzwierciedlać obecne oczekiwania rynkowe dotyczące tych przyszłych kwot. Metody wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują metody wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metodę wielookresowych nadwyżek dochodów;
- podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów. Z perspektywy uczestnika rynku będącego sprzedającym cena, która byłaby otrzymana w zamian za ten składnik aktywów, opiera się na koszcie, który musiałby ponieść uczestnik rynku będący kupującym, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości. Wartość tą koryguje się o aktualne zużycie wycenianego składnika aktywów.

W przypadku, gdy nie można zastosować metod alternatywnych lub efekt dyskonta jest nieistotny dla ustalenia wartości godziwej wówczas stosowane są uproszczenia.

W rozdziale D zaprezentowano ilościowe i jakościowe wyjaśnienie istotnych różnic między podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie

dla celów wypłacalności i na potrzeby statutowego sprawozdania finansowego, sporządzanego zgodnie z Ustawą o Rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi (dalej PSR).

D.1. AKTYWA

W rozdziale D.1. opisano istotne pozycje składowe aktywów według stanu na 31 grudnia 2019 r. Pełny bilans – ze wszystkimi pozycjami (aktywa, zobowiązania) – zaprezentowano w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Tabela 8. Aktywa według zasad Wypłacalności II na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Aktywa	Wartość wg Wypłacalność II
Aktywowane koszty akwizycji	0
Wartości niematerialne i prawne	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	922
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1.946
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	113.300
Obligacje	84.162
w tym : obligacje Skarbu Państwa	82.171
obligacje korporacyjne	1 991
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	29.138
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	-224
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-224
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	-224
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	14
Należności z tytułu reasekuracji biernej	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	22
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	37
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	0
Aktywa ogółem	116.017

Aktywowane koszty akwizycji – na potrzeby wyceny według Wyłącalności II – są wykazywane w aktywach w kwocie 0 zł. Wartość aktywowanych kosztów akwizycji zgodnie z PSR wyniosła 14 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne – na potrzeby wyceny według Wyłącalności II – są wykazywane w aktywach w kwocie 0 zł (zgodnie z art. 12 Rozporządzenia Delegowanego). W statutowym sprawozdaniu finansowym wartości niematerialne i prawne przyjmują wartość 28 tys. zł.

Towarzystwo ujmuje i wycenia odroczone podatki dochodowe (aktywo i rezerwę z tytułu podatku odroczonego) w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań, w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, przez identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością tych aktywów i zobowiązań a odpowiadającą im wartością podatkową. Wartość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Towarzystwo ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tylko wówczas, gdy prawdopodobnie będzie dostępny przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku, z którym będzie można wykorzystać aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z uwzględnieniem wszelkich wymogów prawnych lub regulacyjnych dotyczących terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego oraz wysokość rezerwy na podatek odroczonego zaprezentowano w wartości netto, co oznacza, że aktywo z tytułu podatku odroczonego pomniejszono o wysokość rezerwy z tytułu podatku odroczonego. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego nie podlegają dyskontowaniu.

W bilansie dla celów wyłącalności na 31.12.2019 r. aktywo z tytułu podatku odroczonego wykazano w wartości 922 tys. zł, natomiast w sprawozdaniu sporządzonym zgodnie z PSR oddzielnie ujęto aktywo z tytułu podatku odroczonego w kwocie 1.374 tys. zł oraz rezerwę z tytułu podatku odroczonego w wysokości 348 tys. zł. Towarzystwo nie odnotowało w latach ubiegłych strat podatkowych, możliwych do odliczenia w latach następnych.

Różnica pomiędzy aktywem netto z tyt. podatku odroczonego w bilansie statutowym a ekonomicznym wynosi 104 tys. zł i wynika głównie z różnic w wycenie: rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i należności z tyt. ubezpieczeń (-280 tys. zł), udziału reasekuratorów w rezerwach (-221 tys. zł), obligacji SP utrzymywanych do terminu wyłącalności (316 tys. zł) oraz pozostałych aktywów i zobowiązań (289 tys. zł).

Na pozycję „Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego” dla celów Wyłącalności II składają się nieruchomości w kwocie 1.473 tys. zł oraz rzeczowe aktywa trwałe o wartości 473 tys. zł.

W sprawozdaniu na potrzeby wyłącalności przyjęto wartość godziwą nieruchomości w kwocie z operatu szacunkowego niezależnego rzeczoznawcy majątkowego. Według PSR nieruchomości wykazano w wartości księgowej, wynoszącej 931 tys. zł. Różnica między wyceną dla celów wyłącalności a PSR (542 tys. zł) wynika z faktu, że dla celów PSR nieruchomości są ujmowane w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów amortyzacyjnych.

Towarzystwo wyceniło rzeczowe aktywa trwałe stosując podejście rynkowe, tj. wykorzystując dane na temat transakcji z platform sprzedażowych. Wyceną objęto również składniki majątku w pełni zamortyzowane.

Lokaty dla celów bilansowych według zasad Wyłącalności II wyceniono według wartości godziwej.

Na pozycję „Lokaty” (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) składają się obligacje Skarbu Państwa w kwocie 82.171 tys. zł, notowane obligacje korporacyjne w wartości 1.991 tys. zł oraz depozyty bankowe inne niż środki pieniężne w kwocie 29.138 tys. zł.

Wycenę obligacji Skarbu Państwa dla celów wypłacalności sporządzono według wartości godziwej przy zastosowaniu kursu zamknięcia, z uwzględnieniem art. 10 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Delegowanego. Dla celów PSR obligacje Skarbu Państwa wykazano w wartości 80.505 tys. zł. Odnotowana różnica, wynosząca 1.666 tys. zł, wynika z wyceny obligacji utrzymywanych do terminu wymagalności (wycena dla celów PSR w skorygowanej cenie nabycia).

Wycena obligacji korporacyjnych dla celów wypłacalności została sporządzona według wartości godziwej przy zastosowaniu kursu zamknięcia na rynku, na którym była notowana dana obligacja. W przypadku, gdy nie został ustalony kurs zamknięcia z powodu braku transakcji, wyceny dokonano na podstawie ostatniego, dostępnego i ogłoszonego kursu zamknięcia. Nie wystąpiły różnice między wyceną obligacji korporacyjnych według zasad Wypłacalności II a PSR.

W wycenie depozytów bankowych według zasad Wypłacalności II oraz PSR nie wystąpiły różnice, gdyż wszystkie depozyty mają charakter krótkoterminowy (do 3 miesięcy), wartość godziwa odpowiada ich wartości nominalnej powiększonej o liniowo naliczone odsetki.

Dla potrzeb bilansu według zasad Wypłacalności II jako należności z tytułu ubezpieczeń ujęto kwoty składek wymaganych do dnia bilansowego, a nieopłaconych na ten dzień. Składki należne w kolejnych okresach (np. przy ratalnych płatnościach składek zgodnie z warunkami ubezpieczenia) były ujmowane jako wpływy w przepływach pieniężnych sporządzanych w celu ustalenia najlepszego oszacowania rezerwy składki. Składki te nie stanowią zatem należności, lecz spodziewane wpływy.

Należności z tytułu ubezpieczeń, w tym składki należne (raty składek) a niewpłacone, obarczone są ryzykiem kredytowym (ryzyko niewywiązania się kontrahenta ze zobowiązania) i podlegają stosownym testom w zakresie tego ryzyka. Należności te są wartościami odzyskiwalnymi. Przy czym, wartość należności przeterminowanych stanowi jedynie 0,24% salda należności z tytułu ubezpieczeń.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności na 31.12.2019 r. należności z tytułu ubezpieczeń wykazano w kwocie 14 tys. zł, a dla celów PSR w wartości 5.376 tys. zł.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji) są niższe od innych należności wg bilansu PSR o 6 tys. zł. Różnica ta wiąże się z wątpliwą należnością z tyt. naliczonych odsetek za nieterminową spłatę należności. Aktywa wycenione według zasad wypłacalności są należnościami odzyskiwalnymi.

Środki pieniężne są prezentowane w wartości godziwej, której odpowiada ich wartość nominalna. W sprawozdaniu według PSR pozycja ta została wykazana w kwocie 653 tys. zł, natomiast według Wypłacalności II: 37 tys. zł. Odnotowana różnica (616 tys. zł) wynika z niewykazywania środków ZFŚS, Funduszu Prewencyjnego oraz Funduszu Zapomogowego w sprawozdaniu dla celów wypłacalności.

Wartość pozostałych aktywów zgodnie z zasadami Wypłacalności II – według stanu na 31.12.2019 r. – wyniosła 0 zł, natomiast według PSR 76 tys. zł. Różnica ta dotyczyła rozliczeń międzyokresowych kosztów administracyjnych i wynikała z braku możliwości uwzględnienia odzyskania danego aktywa (w oparciu o zasadę wyceny wartości godziwej).

Kwoty należne z umów reasekuracji zgodnie z zasadami Wyłączalności II – według stanu na 31.12.2019 r. wyniosły – minus 224 tys. zł, natomiast według PSR: -949 tys. zł. Różnica ta jest konsekwencją naliczenia udziałów reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla celów wypłacalności.

Podsumowanie różnic wyceny aktywów według Wyłączalności II i PSR przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Różnice w wycenie aktywów według Wyłączalności II i PSR (tys. zł). Stan na 31.12.2019 r.

Aktywa	Wartości według		Różnica
	Wyłączalność II	PSR	
Aktywowane koszty akwizycji	0	14	-14
Wartości niematerialne i prawne	0	28	-28
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	922	1.374	-452
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1.946	1.206	740
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	113.300	111.634	1.666
Obligacje, w tym:	84.162	82.496	1.666
obligacje Skarbu Państwa	82.171	80.505	1.666
obligacje korporacyjne	1 991	1 991	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	29.138	29.138	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	-224	-949	-1.173
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-224	-949	-1.173
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	-224	-949	-1.173
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	14	5.376	-5.362
Należności z tytułu reasekuracji biernej	0	0	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	22	28	-6

Aktywa	Wartości według		Różnica
	Wypłacalność II	PSR	
Srodki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	37	653	-616
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	0	76	-76
Aktywa ogółem	116.017	121.338	-5.321

TUW-CUPRUM nie ma zawartych umów leasingu operacyjnego i finansowego.

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo nie stosowało zmian w podstawach uznawania, wyceny lub szacunkach istotnych aktywów w porównaniu do zasad roku poprzedniego.

Towarzystwo nie identyfikuje istotnych aktywów, dla których istnieje potrzeba ustalenia założeń i oceny co do przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania.

D.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oddzielnie dla każdej istotnej linii biznesowej, w tym kwota najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, oraz opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych do wyceny do celów wypłacalności

Towarzystwo utworzyło rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według zasad Wypłacalności II na łączną kwotę brutto 14.656 tys. zł (stan na 31.12.2019 r.). Udział poszczególnych linii biznesowych zestawia tabela 10.

Tabela 10. Wartość RTU według zasad Wypłacalności II (w tys. zł). Stan na 31.12.2019 r.

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka	RTU obliczane łącznie	RTU razem
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	360	42	0	402
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	-301	34	0	-267
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	3.020	461	0	3.481
Ubezpieczenia OC ogólnej	9.727	1.313	0	11.040
			Razem	14.656

Udział reasekuratorów w najlepszym oszacowaniu występuje jedynie dla ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych. W jego przypadku kwoty należne z umów reasekuracji są ujemne i wynoszą minus 224 tys. zł.

Towarzystwo przy wycenie rezerw najlepszego oszacowania (tab. 10) przyjęło podejście deterministyczne prognozując – według jednolitych grup ryzyk – przepływy pieniężne

występujące w każdym miesiącu po dacie bilansowej, aż do granicy danej umowy. Jako wpływy prognozowano przychody ze składek oraz regresy i odzyski, natomiast jako wypływy prowizje, świadczenia, koszty wypłaty świadczeń, koszty administracyjne, a także zwroty składek dla ubezpieczających wynikające z formuły wzajemnościowej według zasad dla poszczególnych ZWC.

Klasyfikację produktów ubezpieczeniowych TUV-CUPRUM według linii biznesowych przedstawia tabela 11.

Tabela 11. Produkty ubezpieczeniowe Towarzystwa według linii biznesowych

Linia biznesowa	Produkty
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Gr. 1 Ubezpieczenia wypadku Gr. 2 Ubezpieczenia chorób
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Gr. 7 Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	Gr. 8 Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami Gr. 9 Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych
Ubezpieczenia OC ogólnej	Gr. 13 Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej

Ilościowe i jakościowe wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie do celów wypłacalności oraz na potrzeby sprawozdań finansowych - oddzielnie dla każdej istotnej linii biznesowej

Istotne różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz rachunkowości (PSR) w ramach poszczególnych linii biznesowych zestawia tabela 12.

Tabela 12. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w podziale na linie biznesowe według Wypłacalność II i PSR (w tys. zł). Stan na 31.12.2019 r.

Lp.	Linia biznesowa	Wartość RTU według		Różnica
		Wypłacalności II	PSR	
1.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	402	434	-32
2.	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	-267	-31	-236
3.	Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	3.481	8.092	-4.611
4.	Ubezpieczenia OC ogólnej	11.040	11.129	-89
RAZEM		14.656	19.624	-4.968

Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (Wypłacalność II) jest mniejsze od rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (PSR), przy czym uwzględnienie marginesu ryzyka nieco zmniejsza tę różnicę.

W ramach wyliczeń najlepszego oszacowania uwzględniono przyszłe, całkowite przepływy pieniężne związane z zawartymi umowami ubezpieczenia oraz szkodami do daty bilansowej. Przepływy te są dyskontowane stopą procentową wolną od ryzyka, zależną od roku projekcji.

W najlepszym oszacowaniu nie uwzględnia się rezerwy na wyrównanie szkodowości.

Dokonywana wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) nie uwzględnia dyskontowania, nawet jeśli jest prawdopodobne, że wypłata odszkodowania nastąpi za kilka lat.

W rezerwie składek na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) nie jest uwzględniany przyszły dodatni wynik techniczny Towarzystwa.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według Wypłacalność II ukształtowały się na poziomie 14.656 tys. zł, natomiast według PSR wyniosły 19.624 tys. zł, w tym rezerwy brutto w kwocie 19.778 tys. zł oraz oszacowane regresy i odzyski brutto o wartości 154 tys. zł.

Opis korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przez Towarzystwo korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy 2009/138/WE.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie został skwantyfikowany, ale należy zauważyć, że dane historyczne Towarzystwa wykazują znaczne wahania poziomu szkodowości związane głównie z ograniczoną liczbą i zróżnicowaniem ubezpieczanych podmiotów.

Opis kwot należnych z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji wynoszą minus 224 tys. zł. Pozycja ta jest przyporządkowana do 7 linii biznesowej (ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych) i stanowi kwotę należną z umów reasekuracji dla najlepszego oszacowania rezerwy składki (-224 tys. zł; udział reasekuratorów w składce).

W przypadku pozostałych linii biznesowych nie ma kwot należnych z umów reasekuracji, bo nie są one objęte programem reasekuracji.

Istotne informacje, inne niż już ujawnione w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej, dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności

Towarzystwo ujawniało wszystkie istotne informacje dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności w punkcie D.2.

D.3. INNE ZOBOWIĄZANIA

Informacje dotyczące wyceny innych zobowiązań do celów wypłacalności, w tym:

- wartość pozostałych zobowiązań oraz opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy ich wycenie do celów wypłacalności (oddzielnie dla każdej istotnej grupy innych zobowiązań);***
- ilościowe i jakościowe wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie do celów wypłacalności oraz na potrzeby sprawozdań finansowych (oddzielnie dla każdej istotnej grupy innych zobowiązań)***

W rozdziale D.3. opisano istotne pozycje składowe zobowiązań, innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Pełny bilans – ze wszystkimi pozycjami (aktywa, zobowiązania) – został zaprezentowany w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Tabela 13. Inne zobowiązania na dzień 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Inne zobowiązania	Wartość wg Wypłacalność II
Zobowiązania warunkowe	182
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	1.778
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	385
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	28.174
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	1.262
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	251
Ogółem	32.032

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności zobowiązania warunkowe wyceniono na 182 tys. zł. Kwota ta jest sumą ewentualnych zobowiązań z tytułu odszkodowań dla członków Zarządu Towarzystwa (odprawy w przypadku odwołania w trakcie trwania kadencji). Zobowiązania te nie występują w bilansie PSR – ewidencja pozabilansowa.

Na pozycję pozostałych rezerw (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) dla celów wypłacalności składają się rezerwy na:

- koszty badania sprawozdania finansowego oraz wynagrodzenia aktuariusza (106 tys. zł),

- wynagrodzenia należne za rok 2019 wraz z narzutami ZUS (1.048 tys. zł),
- wypłatę jubileuszy (525 tys. zł),
- świadczenia z tytułu niewykorzystanych urlopów (97 tys. zł),
- pozostałe rezerwy (2 tys. zł).

Dla celów wypłacalności zastosowano alternatywne metody wyceny – podejście dochodowe. Zobowiązania warunkowo ostrożnościowo przyjęto w 100% wartości PSR, ze względu na trudność oszacowania prawdopodobieństwa ich realizacji. Nie odnotowano różnic między wyceną według zasad Wypłacalności II a PSR.

Rezerwę na niewykorzystane urlopy ustala się indywidualnie, korzystając z systemu kadrowo-płacowego, z uwzględnieniem liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego danego pracownika oraz jego wynagrodzenia wraz z narzutami.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych na nagrody jubileuszowe są obliczane aktuarialną Metodą Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników obejmują rezerwę na odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne. Zobowiązania z tych tytułów wynoszą 385 tys. zł i różnią się od przyjętej ich wartości wg PSR o kwotę rezerw na nagrody jubileuszowe i niewykorzystane urlopy w wysokości 622 tys. zł.

Tabela 14. Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych dla pracowników wg stanu na 31.12.2019 r.

Tytuł zobowiązania	Wartość w tys. zł (Wypłacalność II oraz PSR)
Odprawy emerytalne	322
Odprawy rentowe	23
Odprawy pośmiertne	40
Razem	385

Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych na odprawy są obliczane aktuarialną Metodą Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych nie stanowią istotnej grupy zobowiązań i nie są związane z określonymi aktywami.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności rezerwę z tyt. odroczonego podatku dochodowego wykazano w kwocie 0 zł, a w sprawozdaniu statutowym (PSR) w wysokości 348 tys. zł. Występująca różnica wynika z kompensowania w bilansie ekonomicznym rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz ujmowania ich, zależnie od wyniku, w aktywach lub zobowiązaniach.

W bilansie dla celów wypłacalności zobowiązania z tytułu ubezpieczeń wykazano w kwocie 28.174 tys. zł, a w PSR w wysokości 27.277 tys. zł. Odnotowana różnica (897 tys. zł) wynika z nieuwzględnienia w PSR nieprzeterminowanych zobowiązań z tytułu koasekuracji (169 tys. zł) oraz zaliczenia do zobowiązań w tym sprawozdaniu kwot składek wpłaconych przez ubezpieczających w 2019 r. (1 066 tys. zł), których termin przypada na rok 2020. Główną pozycję zobowiązań z tytułu ubezpieczeń tworzą zobowiązania z tytułu zwrotu składek za 2019 rok (27.108 tys. zł). Podstawą ich wyliczenia były polisy roku obrotowego skorygowane o zmianę stanu rezerwy składki (zgodnie z zasadami wzajemności członkowskiej). Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń mają charakter krótkoterminowy (realizacja w 82% w pierwszym kwartale 2020 roku), są nieprzeterminowane i nie podlegają dyskontowaniu.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności zobowiązania z tytułu reasekuracji wyniosły 0 zł i różniły się od wykazanych w bilansie statutowym o kwotę 236 tys. zł. Różnica ta była pochodną wartości prostowania składki zakończonych umów reasekuracyjnych z 2019 roku i reklasyfikowania jej do pozycji „pozostałych zobowiązań” bilansu Wypłacalność II.

Na pozycję *pozostałe zobowiązania handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej* w kwocie 1.262 tys. zł składają się zobowiązania wobec budżetu (1.177 tys. zł) oraz zobowiązania handlowe (85 tys. zł). Dla celów wypłacalności zastosowano alternatywne metody ich wyceny – podejście dochodowe. Nie odnotowano różnic między wyceną według zasad Wypłacalności II a PSR. Pozostałe zobowiązania handlowe nie podlegają dyskontowaniu ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Pozostałe zobowiązania – niewykazywane w innych pozycjach – dla celów wypłacalności przyjęły wartość 251 tys. zł, natomiast dla celów PSR 1.544 tys. zł. Odnotowana różnica w wysokości 1.293 tys. zł wynika z odmienności prezentacji w sprawozdaniu statutowym: zobowiązań funduszy specjalnych (614 tys. zł – ZFŚŚ, Funduszu Prewencyjnego oraz Funduszu Zapomogowego), zobowiązań z tytułu reasekuracji (-236 tys. zł), przyszłych rozliczeń z tyt. reasekuracji (909 tys. zł) oraz dochodów przyszłych okresów (6 tys. zł). Pozostałe zobowiązania nie podlegają dyskontowaniu ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Zestawienie różnic w wycenie innych zobowiązań według Wypłacalności II i PSR na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiono w tab. 15.

Tabela 15. Różnice w wycenie zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) według Wypłacalności II i PSR (w tys. zł). Stan na 31.12.2019 r.

Zobowiązania Inne	Wartość według		Różnica
	Wypłacalność II	PSR	
Zobowiązania warunkowe	182	0	182
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	1.778	1.156	622
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	385	1.007	-622
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	0	348	-348
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	28.174	27.277	897
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	0	236	-236
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	1.262	1.262	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	251	1.544	-1.293
Inne zobowiązania ogółem	32.032	32.830	-798

TUW-CUPRUM w okresie sprawozdawczym i latach ubiegłych nie zawierało umów leasingu operacyjnego i finansowego.

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo nie dokonywało zmian w stosowanych podstawach ujmowania, wyceny lub szacunkach zobowiązań w porównaniu do roku poprzedniego.

Towarzystwo nie identyfikuje istotnych zobowiązań, dla których istnieje potrzeba ustalenia założeń i oceny co do przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania.

Zobowiązania zostały wycenione przy założeniu kontynuacji działalności.

D.4. ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Towarzystwo nie zastosowało innych alternatywnych metod wyceny poza opisanymi w części D.1. oraz D.3. niniejszego sprawozdania.

D.5. WSZELKIE INNE INFORMACJE

W Towarzystwie nie występują pozycje pozabilansowe, w tym udzielone i otrzymane gwarancje i akredytywy, posiadane i ustanowione zabezpieczenia oraz zobowiązania warunkowe nieuwzględnione w bilansie według zasad Wypłacalność II.

Towarzystwo ujawniło wszystkie inne istotne informacje dotyczące wyceny dla celów wypłacalności w punktach D.1-D.5.

E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

E.1. ŚRODKI WŁASNE

Informacje dotyczące celów, zasad i procesów stosowanych przez Towarzystwo w celu zarządzania swoimi środkami własnymi, w tym dotyczące horyzontu czasowego wykorzystywanego na potrzeby planowania działalności oraz na temat wszelkich istotnych zmian, które zaszły w okresie sprawozdawczym

Środki własne Towarzystwa składają się z rezerwy uzgodnieniowej, kapitału założycielskiego oraz kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W zakresie kapitału założycielskiego T UW-CUPRUM nie przewiduje istotnych zmian, a zatem przedmiotem zarządzania jest rezerwa uzgodnieniowa, stanowiąca nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami pomniejszoną o kapitał założycielski i aktywo netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zasadniczą pozycją w aktywach Towarzystwa są lokaty (113.300 tys. zł; 97,7% sumy aktywów według stanu na 31.12.2019 r.). Celem Towarzystwa jest utrzymanie struktury aktywów z jednoczesnym zachowaniem odpowiedniego poziomu zobowiązań.

Zasady i procedury stosowane przez Towarzystwo w celu zarządzania swoimi środkami własnymi definiują przede wszystkim regulacje wewnętrzne związane z zarządzaniem lokatami i kapitałem, w tym m.in. Regulamin działalności lokacyjnej i Zasady zarządzania kapitałem.

Towarzystwo planuje swoją działalność w horyzoncie pięcioletnim, stosując plany kroczące. Aktualny okres planistyczny obejmuje lata 2020-2024.

Informacje dotyczące struktury, wysokości i jakości środków własnych na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego oraz na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego, łącznie z analizą istotnych zmian w każdej kategorii, które zaszły w okresie sprawozdawczym - oddzielnie dla każdej kategorii środków własnych

Tabela 16. Środki własne Towarzystwa na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 3
Kapitał założycielski	21.878	21.878	0
Rezerwa uzgodnieniowa	46.529	46.529	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	922	0	922
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	69.329	68.407	922

Tabela 17. Zmiana w środkach własnych Towarzystwa – porównanie stanu na 31.12.2019 r. i 31.12.2018 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2018	Zmiana
Kapitał założycielski	21.878	21.878	0
Rezerwa uzgodnieniowa	46.529	41.142	5.387

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2018	Zmiana
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	922	540	382
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	69.329	63.559	5.770

Pozostałe pozycje środków własnych były równe zero. Towarzystwo na 31 grudnia 2019 r. nie posiadało środków własnych „Kategorii 1 – ograniczona”, ani środków własnych „Kategorii 2”.

Środki własne Towarzystwa składają się z kapitału założycielskiego, rezerwy uzgodnieniowej oraz kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Stan środków własnych na 31.12.2019 r. zwiększył się o kwotę 5.770 tys. zł w relacji do końca roku 2018. Kapitał założycielski nie uległ zmianie, zwiększyła się natomiast rezerwa uzgodnieniowa, co stanowiło konsekwencję wzrostu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w porównywanych okresach. Wzrost aktywów na 31.12.2019 r. w stosunku do 31.12.2018 r. był w głównej mierze skutkiem zwiększenia wartości lokat (o 1.504 tys. zł). Warto podkreślić, że niemal 100% środków własnych Towarzystwa to środki klasyfikowane do kategorii 1.

Środki finansowe są lokowane przede wszystkim w stało- i zmiennokuponowe obligacje Skarbu Państwa. W strukturze lokat Towarzystwa przeważają obligacje stałokuponowe (55%) o terminach wykupu z przedziału od 2 do 4 lat. W większości są to obligacje zapadające w 2023 roku. Udział obligacji zmiennokuponowych w strukturze lokat wynosi 17%, a ich termin wykupu mieści się w przedziale od 5 do 10 lat. Przy czym, wartość obligacji jest porównywalna dla każdego okresu wykupu.

Drugą pozycję w strukturze inwestycji finansowych Towarzystwa zajmują depozyty bankowe (26%), które stanowią zabezpieczenie bieżącej płynności finansowej TUW-CUPRUM, w tym z tytułu realizacji zobowiązań związanych ze zwrotem składek dla członków Towarzystwa. Pozostałe lokaty to obligacje korporacyjne (2% w strukturze lokat).

Kwota środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, w podziale na kategorie środków własnych

Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wynoszą 69.329 tys. zł (stan na 31.12.2019 r.).

Tabela 18. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wypłacalności (SCR). Stan na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał założycielski	21.878	1	31,56
Rezerwa uzgodnieniowa	46.529	1	67,11
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	922	3	1,33
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	69.329		100,00

Tabela 19. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). Stan na 31.12.2018 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał założycielski	21.878	1	34,42
Rezerwa uzgodnieniowa	41.142	1	64,73
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	540	3	0,85
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	63.559		100,00

Wartość środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na koniec 2019 r. uległa istotnym zmianom w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2018 roku. Odnotowano wzrost rezerwy uzgodnieniowej o 5.387 tys. zł oraz kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku o 382 tys. zł. Źródłem podwyższenia środków własnych było zwiększenie wartości aktywów o 1.581 tys. zł (głównie wzrost obligacji Skarbu Państwa) oraz zmniejszenie wartości zobowiązań o 4.190 tys. zł (głównie poprzez spadek rezerw techniczno-ubezpieczeniowych innych niż na życie oraz zobowiązań z tyt. ubezpieczeń).

31 grudnia 2019 roku, podobnie jak na koniec 2018 r., w strukturze środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) dominowała rezerwa uzgodnieniowa (odpowiednio: 67,11% i 64,73%).

Kwota podstawowych środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w podziale na kategorie środków własnych

Środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) wynoszą 68.407 tys. zł (stan na 31.12.2019 r.).

Tabela 20. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR). Stan na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał założycielski	21.878	1	31,98
Rezerwa uzgodnieniowa	46.529	1	68,02
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	68.407		100,00

Tabela 21. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR). Stan na 31.12.2018 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał założycielski	21.878	1	34,71
Rezerwa uzgodnieniowa	41.142	1	65,29
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	63.019		100,00

Wartość środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) na koniec 2019 r. uległa istotnym zmianom w relacji do stanu na 31 grudnia 2018 roku. Odnotowano wzrost rezerwy uzgodnieniowej o 5.387 tys. zł, co wiązało się ze wzrostem nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w 2019 roku (zob. komentarz do zmiany wartości środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności /SCR/ za 2019 rok).

31 grudnia 2019 roku, podobnie jak na koniec 2018 r., w strukturze środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) dominowała rezerwa uzgodnieniowa (odpowiednio: 68,02% i 65,29%).

Ilościowe i jakościowe wyjaśnienie wszelkich istotnych różnic pomiędzy kapitałem własnym wykazany w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności

Kapitał własny, wykazany w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa na koniec 2019 roku, ukształtował się na poziomie 68.884 tys. zł, a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami przyjęła wartość 69.329 tys. zł. Różnica między kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami wyniosła 445 tys. zł i wynikała przede wszystkim z istotnych różnic w wycenach: obligacji Skarbu Państwa (1.666 tys. zł), należności z tytułu ubezpieczeń (- 5.362 tys. zł), nieruchomości (740 tys. zł), środków pieniężnych (-616 tys. zł), rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (-4.968 tys. zł), zobowiązań warunkowych (182 tys. zł), kwot należnych z umów reasekuracji (-1.173 tys. zł), zobowiązań z tyt. ubezpieczeń (897 tys. zł), rezerwy na podatek odroczony (- 348 tys. zł), przyszłych rozliczeń z reasekuratorami i koasekuratorami (-1.293 tys. zł), aktywa z tyt. odroczonego podatku (-451 tys. zł), pozostałych zobowiązań (-236 tys. zł) oraz pozostałych pozycji po stronie aktywów i zobowiązań (- 125 tys. zł).

Informacje dotyczące środków własnych w odniesieniu do każdej pozycji podstawowych środków własnych, która podlega przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy 2009/138/WE - opis charakteru pozycji oraz wskazanie jej kwoty

Towarzystwo nie posiada pozycji podstawowych środków własnych, które podlegają przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy 2009/138/WE.

Informacje dotyczące środków własnych w odniesieniu do każdej istotnej pozycji uzupełniających środków własnych – opis pozycji i wskazanie kwoty pozycji uzupełniających środków własnych oraz w przypadku, gdy metoda służącą do określenia kwoty pozycji uzupełniających środków własnych została zatwierdzona, wskazanie metody oraz charakteru i nazwy kontrahenta lub grupy kontrahentów dla pozycji, o których mowa w art. 89 ust. 1 lit. a), b) i c) Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo w środkach własnych wykazuje wyłącznie podstawowe środki własne, nie wykazuje (nie posiada) żadnych uzupełniających środków własnych.

Opis ewentualnych pozycji odliczonych od środków własnych oraz krótki opis ewentualnych istotnych ograniczeń wpływających na dostępność i możliwość przenoszenia środków własnych w ramach Towarzystwa

Towarzystwo nie posiada ekspozycji pomniejszających podstawowe środki własne.

Kwota podstawowych środków własnych klasyfikowanych przez Towarzystwo do kategorii 3 nie podlega ograniczeniu, gdyż stanowi mniej niż 15% łącznej kwoty dopuszczonych środków własnych.

E.2. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI I MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego Towarzystwa na koniec okresu sprawozdawczego

Towarzystwo stosuje formułę standardową do obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności.

Minimalny wymóg kapitałowy na 31 grudnia 2019 r. wynosił 15.768 tys. zł.

Kapitałowy wymóg wypłacalności na 31 grudnia 2019 r. wynosił 35.310 tys. zł.

Kwota kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa w podziale na moduły ryzyka

Tabela 22. Elementy składowe wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności wg stanu na 31 grudnia 2019 r. (w tys. zł)

Ryzyko rynkowe	3.205
Ryzyko stopy procentowej	1.874
Ryzyko cen akcji	0
Ryzyko cen nieruchomości	487
Ryzyko spreadu kredytowego	924
Ryzyko koncentracji aktywów	2.285
Ryzyko walutowe	0
Efekt dywersyfikacji	-2.364
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	6.187
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	0
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	339
Wymóg kapitałowy dla ryzyka ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie	327
Wymóg kapitałowy dla ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	0
Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego z ubezpieczeń zdrowotnych	40
Efekt dywersyfikacji	28
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	28.873
Wymóg kapitałowy dla ryzyka składki i rezerw	12.762

Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego	22.905
Wymóg kapitałowy dla ryzyka związanego z rezygnacjami z umów	55
Efekt dywersyfikacji	6.849
Efekt dywersyfikacji	5.157
Ryzyko wartości niematerialnych i prawnych	0
Ryzyko operacyjne	1.863
Przyszłe świadczenia uznaniowe	0
Korekta z tytułu zdolności RTU do pokrywania strat	0
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	0
Korekta z tytułu zdolności RTU i podatków odroczonej do pokrywania strat	0
SCR - kapitałowy wymóg wypłacalności	35.310

Informacja czy zakład stosuje uproszczenia przy obliczaniu wymogów według formuły standardowej

Towarzystwo nie stosuje uproszczeń przy obliczaniu wymogów według formuły standardowej. TUV-CUPRUM nie stosuje również parametrów specyficznych dla zakładu, o których mowa w art. 104 ust. 7 Dyrektywy 2009/138/WE.

Informacje dotyczące danych wejściowych wykorzystywanych przez Towarzystwo do obliczenia minimalnego wymogu kapitałowego

W przypadku Towarzystwa minimalny wymóg kapitałowy uzależniony jest wyłącznie od średniego kursu euro, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym października danego roku i równy jest wyrażonej w złotych kwocie nieprzekraczalnego dolnego progu minimalnego wymogu kapitałowego (3.700 tys. euro na 31 grudnia 2019 roku).

Wszelkie istotne zmiany kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego w okresie sprawozdawczym oraz przyczyny takich zmian

W okresie sprawozdawczym (2019 r.) wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności zwiększyła się o 4.544 tys. zł w porównaniu do roku poprzedniego. Zasadniczy wpływ na to odchylenie miał wzrost ryzyka powodzi w module ryzyka katastroficznego z ubezpieczeń innych niż na życie.

W okresie sprawozdawczym (2019 r.) wysokość minimalnego wymogu kapitałowego zmniejszyła się o 258 tys. zł w stosunku do roku ubiegłego, co było spowodowane niewielkim spadkiem kursu euro na dzień 31.10.2019 r. w porównaniu do kursu z dnia 31.10.2018 roku.

E.3. ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące opcji określonej w art. 304 Dyrektywy 2009/138/WE (wskazanie, że zakład stosuje podmoduł ryzyka cen akcji oparty na duracji, określony w tym artykule, do obliczenia swojego kapitałowego wymogu wypłacalności, po zatwierdzeniu przez jego organ nadzoru; kwota wymogu kapitałowego dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji, która wynika z tego stosowania)

Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A STOSOWANYM MODELEM WEWNĘTRZNYM

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego. Zarówno kapitałowy wymóg wypłacalności jak i minimalny wymóg kapitałowy oblicza się w oparciu o formułę standardową.

E.5. NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące każdego przypadku niezgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym lub istotnej niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W 2019 r. za każdym razem wyznaczony poziom środków własnych przewyższał ustalany minimalny wymóg kapitałowy i kapitałowy wymóg wypłacalności (brak niezgodności).

E.6. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Inne istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje na temat zarządzania kapitałem w punktach E.1-E.5.